

»Novi list« izhaja vsak četrtek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Pouredništvo in podružnica uprave Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 39-08. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Oglasi trgovski po 1 liru; osmrtne, poroke, poslane, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

ŠTEV. 40.

V GORICI, ČETRTEK 2. OKTOBRA 1930.

LETO II.

Tedenski koledarček.

3. oktobra, petek: Kandid, muč.; Felicija; Mala Terezija Deteta Jezusa. — 4., sobota: Frančišek Seraf., spoznavavec; Edwin, kralj. — 5., nedelja: 17. pobink. Rožnega venca. Placid in tovariši, muč. — 6., ponedeljek: Brunon, spoznavavec; Sagar, škof. — 7., torek: M. D., kralj. sv. rožn. venca; Justina, devica. — 8., sredo: Brigita, vdova; Simeon; Benedikta, devica. — 9., četrtek: Dionizij in tovariši, mučenci; Rustik.

V torek dne 7. oktobra je ščip; lepo.

Novice.

Žitni avtomobilni vlak.

V ponedeljek popoldne je došel v Gorico naznanjeni žitni avtomobilni vlak, obstoječ iz osmih sijajno opremljenih razstavnih avtomobilov, katere so spremljali še različni pomožni avtovozovi. Na Telovadnem trgu, kjer se je dolga vrsta teh vozov ustavila, je bilo zelo živahno. Na tisoče ljudi iz mesta in dežele si je prišlo ogledat zanimive vozove, ki bodo gotovo pomagali razširiti zanimanje za žitno bitko in s tem dvignili naše kmečko gospodarstvo. Iz Gorice se je žitni vlak napotil v Postojno, odkoder bo preko Sežane vozil v Trst, kamor bo prišel v petek 3. t. m.

Verski pouk v srednjih šolah.

Kongregacija koncila, vrhovni cerkveni urad, ki vrši nadzorstvo nad verskim poukom, je izdala okrožnico glede verouka na srednjih šolah. »Tolažilen prerod verskega čuta, ki se previdnostno vrši v Italiji, in pa številni vpisi na prostovoljne verske tečaje, ki so bili ustanovljeni na mnogih srednjih šolah, dajejo upanje, da bodo vsi katoliški gojenci obiskovali nove tečaje verouka na srednjih šolah.« Zato poziva okrožnica vse župnike, naj poskrbijo, da bodo starši vršili svojo dolžnost in pošiljali svoje otroke k verouku. — Upamo, da v naši deželi ne bo staršev, ki bi se ne odzvali temu pozivu.

Za podvig Rima.

Pred časom je bila ustanovljena posebna komisija, ki je imela nalogo izdelati načrt za veliki Rim. Sedaj je ta odbor dovršil svoje delo in bo predložil svoj predlog načelniku vlade. Po tem načrtu bo v Rimu, ki ima sedaj 940 tisoč prebivalcev, prostora za 2 milijona ljudi.

Vinska olajšava.

Na podlagi okrožnice ministra za finance si nabavi lahko vsaka družina po 8 kvintalov grozdja, iz katerega napravi vino za domačo porabo. To grozdje je prosto vsake užitnine.

Dan grozdja.

Zadnja nedelja je bila posvečena grozdju. Izvirna zamisel je našla po vsej državi mnogo priznanja. Tudi po mestih Julijske Krajine smo ta dan slovesno obhajali. Zobali smo mnogo dobrega grozdja in občudovali lepe vozove, ki so pripeljali sladki jesenski sad. Tudi radovedneži, zlasti otroci, so prišli na svoj račun, kajti vozniki, spremljani večinoma od postavnih deklet, so bili zelo radodarni. Po mnogih javnih lokalih so bili gostje posluženi z okusnim letošnjim pridelkom.

Jesenske poplave.

V ponedeljek ponoči so se zopet otvorile nebeške zatvornice in je lilo prav pošteno. Soča in Vipava sta močno narastli. Vipava je ponekod tudi bregove prestopila. Hujše poplave so pa bile v Toskani okoli Pistoie in proti mestu Lucca. Tam je bil celo železniški promet za nekaj časa ustavljen. Vinogradniki se zelo pritožujejo nad jesenskimi nalivi, ki povzročajo hudo gnitje sladkega pridelka.

Pri javnih delih

je po zadnjih podatkih zaposlenih 395.849 delavcev. V goriški pokrajini je dobilo delo pri cestah, javnih stavbah itd. 2856 delavcev, v tržaški pa 5827.

Balkanske tekme.

Od 5. do 12. oktobra se bodo vršile v Atenah tekme balkanskih držav. Udeležili se jih bodo Albanci, Bolgari, Romuni, Turki, Jugoslovani in Grki. Tekmovali bodo v telovadbi, tenisu in sabljanju.

Smrt v Soči.

Zadnjič smo poročali o nesreči na Soči, katere žrtev sta postala dva mlada Solkanca: Ivan Komel in Ivan Kodolja. Prvega so po par dnevih našli in svečano pokopali, drugega so pa blizu Podgore potegnili iz vode šele zadnjo soboto. V ponedeljek je bil slovesno pokopan.

Druga plat.

Vsa Anglija slavi junaškega letalca majorja Kingsforda-Smitha, ki je prvi obletel zemeljsko oblo. Toda kaj je zdaj njemu vsa čast in slava. Drzni poleti so junaka zračnih višin tako strli, da je dobil hude živčne napade in se mu glava in roke venomer tresljajo.

Visok obisk.

Pred dnevi se je mudil v Gorici španski princ Alfonz Asturski. Priletel je v naše mesto z letalom ter nadaljeval pot preko Jugoslavije v Bukarešto na letalske slavnosti. Vračal se je po isti poti. V Ljubljani se je sestal s svojo sorodnico jugoslovansko kraljico. Potem je zopet pristal na mirenem letališču, kjer so mu letalci priredili lep sprejem. Po obisku mesta in bojišč je odplul proti Madridu.

Andrée se je vrnil.

Zemeljski ostanki slovitega raziskovalca severnih pokrajin in njegovih dveh spremljevalcev so dospeli v domovino na Švedsko. Po poročilih listov je pričakovala bojno ladjo, ki je vozila okostja drznih mož, množica broječa nad stotisoč oseb. Parnik je spremljalo 50 drugih ladij in 36 letal.

Španski prestol se maja.

V Španiji se z veliko naglico širi republikanska misel. Delavstvo stavka in brani dovoz živil v velika mesta. Zadnji teden so bili v Madridu veliki shodi republikancev, kjer so številni govorniki zahtevali, naj kralj odstopi. V mestu Malagi je že prišlo do poborjev med republikanci in kralju zvestimi pristaši.

Pred izrednim sodiščem.

Listi prinašajo vest, da se bo obravnava proti drugi skupini obdolžencev (v tej so Jelinčič, Sfiligoj in dr.) pričela v začetku tega meseca. Predsedoval bo kot v Trstu general Cristini, državni pravdnik bo Dessy.

Bodo za spomin.

Znano je, da so bankovci po 5 in 10 lir stopili iz veljave. Državna banka pa sporoča, da niso ljudje prinesli v zameno za 67 milijonov lir teh bankovcev. Najbrže jih tišče kaki skupaj ali stare mamice v nogavicah.

Pospeševanje lova.

Na prefektovo pobudo se je pri Pokrajinskem gospodarskem svetu v Gorici ustanovil poseben odbor za pospeševanje lova. Ta odbor bo proučeval možnosti, da se lovstvo pravilno vključi v splošni gospodarski značaj dežele.

Obsojeni napadalec.

Anarhist De Rosa, ki je ob zaroki kraljeviča Humberta v Bruslju nanj streljal, je bil v soboto obsojen na 5 let ječe. Pri obravnavi so bile navzoče razne priče, med temi tudi bivši min. predsednik Nitti, poslanec Turati in vrsta drugih političnih ubežencev, ki so zelo ostro govorili proti fašizmu. »Giornale d'Italia« pripominja, da je kazen zelo mila.

Klic božji.

Duh božji res veje, koder hoče. Tudi za gledališke kulise seže. Te dni je namreč stopila v samostan benediktin sloveča francoska igralka Ivonne Hautni. Do zadnjega hipa ni nihče ničesar vedel o njeni odločitvi.

Odklanja časti.

Predsednik novo ustanovljene turške liberalne stranke Fethy bey je sklenil, da bo predlagal sedanjega predsednika turške republike Kemal pašo za dosmrtnega predsednika. Kemal paša pa je dal v liste izjavo, da mu taki predlogi niso čisto nič po volji.

Nov podmornik.

V nedeljo 28. sept. je v Tarantu prvič zarezal morske valove novi podmornik »Settembrini.« Ladja je zgrajena po najnovejših predpisih moderne tehnike.

Dežela brez morilcev.

Glavni ravnatelj norveških jetnišnic je izdal poročilo, da na Norveškem že od l. 1928. ni bilo nobenega umora, niti pretepa s smrtnim izidom. Kaj takega ni v nobeni drugi državi. Da teh zločinov na Norveškem ni, je predvsem vzrok blagostanje ljudstva; brezposelnosti ni in prebivalstvo je visoko naobraženo.

Umre med petjem.

V mestnem gledališču v Paviji je pel pevec Constantini vlogo v operi »Tosca.« Ko je najlepše pel, se je zgrudil mrtev na tla. Zadela ga je kap.

Za sirote letalcev.

1. oktobra so v Gorici otvorili zavod za otroke letalcev, ki so se smrtno ponesrečili. Zavod je nameščen v Šempetru pri Gorici na posestvu grofa Coroninija.

Literarna pravda.

Pred mariborskim sodiščem se je zagovarjal mladi pisatelj Bratko Kreft, ki je spisal že pred časom roman »Človek mrtvaških lobanj.« Državni pravdnik je proti socialističnemu pisatelju naperil pravdo, češ da v knjigi žali vladarja.

Rojstva in smrti.

V septembru je bilo v Trstu rojenih 323 otrok, umrlo pa je 264 oseb. Porok je bilo 181.

»Suha« Amerika postaja »mokra«.

Vlada Združenih držav ameriških je izjavila, da izdelovanje vina in piva v zasebnih hišah ni protipostavno. Pridelano vino in pivo mora pa služiti le v lastno porabo in ne za kupčijo.

Tatinska družba.

Pred časom je bilo v Gorici zelo nevarno puščati kolesa v vežah ali pa celo na ulici. Takoj je skrivna roka segla po njih in jih odnesla. Nazadnje se je pa le posrečilo dognati, kam izginjajo vsa kolesa. Na Mont! Tja jih je pa pošiljala za 50 ali za 70 lir neka Dora Stroppolo, ki je imela poveljstvo nad celo sodrgo tatic in tatov deloma iz Furlanije, deloma iz drugih krajev. Svojim »podložnikom« je zvitja Dora dajala jesti in obleko, njej so pa nosili ukradena kolesa, ki so pridno romala v zastavljalnico na Mont. No, zdaj bodo pa Dora in njeni pomagači dobivali hrano in stanovanje za zamreženimi okni.

V Sredozemskem morju.

Po poročilih listov bo ruska križarka »Rdeča Ukrajina« z dvema torpedovkama napravila daljše potovanje po Sredozemskem morju. Ladje bodo med drugim obiskale Carigrad, Pirej in Mesino na Siciliji.

Nezvest tajnik.

V Krminu je bil zadnja leta za mestnega tajnika računovodja Karol Razza. Bil je zelo ugleden gospod, ki

si je znal urediti prav udobno življenje. Sedanji mestni načelnik, prefekturni komisar g. Fabioli je pa opazil, da je občinski urad v neredu. Ko je Razza začutil, da bodo njegovi grehi prišli na dan, je zginil iz Krmina. Komisar Fabioli pa ni okleval, ampak je zadevo takoj javil pristojnemu varnostnemu oblastvu, ki je nemudoma podvzelo potrebne korake. Razza je bil aretiran na Trbižu, ko je ravno hotel že s prej pripravljenim potnim listom zbežati v Nemško Avstrijo. Preiskava je dognala, da je poneveril okrog 120 tisoč lir.

Ukinjena šola.

Pri Sv. Jakobu v Trstu je bila večrazredna ljudska šola, katero je pred vojno ustanovila družba sv. Cirila in Metoda. Zadnja leta je šola delovala kot zaseben zavod pod vodstvom g. Andreja Čoka. Te dni je tržaški prefekt šolo ukinil.

Letalska nesreča.

Italijanski letalski oddenek, ki se je udeležil letalskih svečanosti v Bukarešti, je na povratku v Atenah zadela žalostna nesreča. Pri neki letalski tekmi se je smrtno ponesrečil podčastnik Brizzolari. V četrtek je bil slovesno prepeljan v domovino.

Nekoliko pomote.

Pariški list »Echo de Paris« je objavil vest o spremembi pri tajništvu fašistske stranke. Objavil je tudi sliko, pod katero je napisano Avgust Turati. V resnici je pa to slika bivšega socialističnega poslanca Filipa Turatija.

Iz Argentine v Rim.

Te dni sta dospela v Rim Alojzij Cuneo in Josip Fiore. Pred prilično dvema letoma sta v glavnem mestu Argentine Buenos Airesu zasedla kolesa in preko skoraj vse Amerike potovala do Njujorka. Od tu sta se peljala s parnikom do Španije, odkoder sta zopet s kolesom dospela sedaj v Rim.

Mladi zločinci.

V mestu Prossnitz na Češkoslovaškem je policija razkrila tolpo mladih zločincev. Dečaki so imeli točno urejeno organizacijo s posebnim skrivališčem. Tja so nosili ponoči nakradeni plen. Vodil jih je 14 leten fant.

Mednarodno razsodišče.

»Zveza narodov« v Ženevi je pri svojem sedanjem zborovanju izvolila tudi sodnike za mednarodno razsodišče v Haagu na Nizozemskem. Pred to razsodišče pridejo — kakor znano — vsi važni mednarodni spori, ki niso strogo političnega značaja. Sodnikov je 15, ki dobivajo po 240 tisoč lir letne plače. Italijo zastopa g. Anzillotti.

Na smrt obsojen.

Aleksander Sovoljev, ki je bil do dan kot vojaški strokovnjak sovjetskemu poslaništvu v Stokholmu na Švedskem, je bil obtožen, da je nepravilno ravnal z zaupanim denarjem. Ker se ni maral vrniti v domovino, je bil v nenavzočnosti obsojen na smrt.

General prorokuje.

Nemški general Ludendorff prorokuje, da bo izbruhnila l. 1932. velika evropska vojna. Če se je bo Nemčija

udeležila, bo popolnoma poražena. V novi vojni bodo po Ludendorffovem mnenju na eni strani Francija, Poljska, Češka, Romunija in Jugoslavija. V drugem taboru pa bodo Italija, Avstrija, Ogrska in Rusija. Proti koncu vojne se bodo Italiji pridružili morda še Angleži in Nemci. — Tako poroča o »prorokbi« »Osservatore Romano«.

Kinematograf.

Kinematograf je brezdvomno ena najduhovitejših in najprivlačnejših modernih iznajdb. Ker je pa njegovo delo usmerjeno večinoma v opolzko in kupčijsko stran, prinaša človeštvu več zlega kot dobrega. Kako je pa kino že zagospodovalo v vsakdanjem življenju, pričajo številke. Po angleških poročilih je na vsem svetu 35 tisoč kinematografov, katere obišče tedensko 250 milijonov ljudi. Če bi to iznajdbo človeštvo rabilo v poštene, vzgojne svrhe, koliko dobrot bi donasala!?

Kuga.

V severni Mandžuriji je začela razsajati kuga. Prebivalstvo je preplašeno in beži iz krajev, v katerih se je pojavila ta strašna bolezen. Oblastva so ponekod ukinila celotni železniški promet, da se grozna nevarnost uduši.

Malo takih.

Kot povsod tako je tudi v nemškem mestu Hamburgu brezposelnost precejšnja. Toda malokje jo znajo mestni očetje tako uspešno pobijati kot tukaj. Sklenili so namreč dajati 10 odstotkov svoje mesečne plače za uboge brezposelne. Na ta način bodo lahko razdelili vsak mesec 50.000 mark.

Na kratko.

Angleški dnevnik »Daily Express« je priobčil več člankov, da iz Rusije izvažajo žito pod ceno, ljudje pa tam lakoto trpe. Sovjetskim voditeljem tako pisanje seveda ni bilo všeč in so angleškemu listu nekaj časa odgovarjali. Ko se pa le ni dal ugnati, so sovjeti glavnega urednika Daily Expressa obsodili — na smrt. Seveda se jim urednik iz Anglije lepo smeje.

Konec kratkih las.

Na Dunaju se je te dni vršil mednarodni zbor brivcev, ki je sklenil, da tako zvana ženska »bubi frizura« (na kratko ostrizeni lasje) ni več moderna. Od sedaj naprej bo tedaj zopet negovanje dolgih las v modi.

Razsipnost.

Londonski gledališki ravnatelj Jack Taylor se poslaavlja od odra. Za slovo je hotel nuditi razvajenim londonskim bogatašem nekaj izrednega. Izmisli si je posebno varietetsko točko (plesanje, petje, žive slike itd.). Za ta nastop je poklical iz Njujorka 12 najlepših in najbolj znanih plesalk (v svetu jim pravijo »girls«), katerim bo plačeval po 2600 lir tedensko.

Voda na izkaznice.

V vojnem času so povsod delili živež na izkaznice. V ruskem mestu Novorosijsku so pa začeli sedaj deliti mešanom tudi vodo na izkaznice. Za vsakega prebivalca dajo po četrtni vedra vode na dan. Vzrok tega čudnega varčevanja je, da se je mestni vodovod pokvaril in se nihče ne briga, da bi ga popravil.

Kako je s politiko.

IZMENA V TAJNIŠTVU FAŠISTOVSKA STRANKE.

Dosedanji tajnik fašistovske stranke Avgust Turati je 14. septembra poslal vladnemu načelniku pismo, v katerem ga prosi, naj mu dovoli odstopiti. »Zakaj pet let voditeljstva v stranki je dolga in razjedajoča doba za vsakogar, ki hoče strastno delati po ritmu, ki Ste ga Vi vtisnili italijanskega življenja.« Vodja fašizma mu je 23. septembra takole odgovoril:

»Dragi Turati, priznavam, da imate po skoraj petih letih plodovite in nepretrgane delavnosti pravico, da se povrnete v vrste črnih srajc kot član. Toda ne sprejemam Vaše prošnje brez obžalovanja. Vodili Ste stranko, to je hrbenico režima v obdobju, ki je bilo bogato na pomenljivih dogodkih. Kar Ste izvršili, je v duhu črnih srajc, a to bom poklical v spomin in osvetlil dne osmega oktobra v palači Vidoni, ko se izvrši predaja poslova. V tem trenutku fašisti vse Italije pozdravljajo z menoj vred tovariša Avgusta Turatija in potrjujejo, da ima velike zasluge za stvar fašistovske revolucije.« — Podpisan: Mussolini.

Vladni načelnik bo predlagal fašistovskemu velikemu svetu, naj imenuje za tajnika stranke poslanca Ivana Giurati, sedanjega predsednika poslanske zbornice. Obenem so bili poklicani v Veliki svet poslanci Ciano, bivši finančni minister De Stefani, bivši voditelj sindikatov Rossoni in Turati.

Mož, ki prevzema vrhovno vodstvo Fašistovske stranke, je v Julijski Krajini zelo znan, ker se je živahno in dolgo let udeleževal iredentističnega gibanja. Že njegov oče Domenico Giurati, sloveč beneški odvetnik, je stal v prvih vrstah bojnikov proti Avstriji in je zato l. 1848. zbežal v Turin, odkoder je vzdrževal živahne stike s tržaškimi iredentisti. Njegov sin Ivan Giurati, ki šteje zdaj 54 let, se je že zgodaj jel pečati z jadransko politiko. Že l. 1911. je imel prvi iredentistični govor. Dve leti pozneje je prevzel predsedstvo društva »Trento-Trieste«, ki je imelo poglobitni namen, odtrgati Trst, Gorico, Istro in Dalmacijo od Avstrije in pridružiti te dežele Italiji. S tem je Giovanni Giurati postal priznan voditelj iredentizma. Ob izbruhu avstrijsko-italijanske vojne se je javil na bojišče. Oktobra meseca je bil ranjen na Oslavju in odlikovan. V naslednjih vojnih letih se je udeleževal bojev, pa tudi vršil živahno propagando za priključitev Primorja Italiji. Po vojni se je udeležil pohoda na Rako, kjer je bil politični svetovalec poveljnika D'Annunzija. Leta 1921. je postal državnozborni poslanec, za časa rimskega pohoda je poveljeval fašistovski milici Treh Benečij. Potem je bil zaporedoma minister za osvojeboene dežele, vrhovni komisar za izselevanje, minister za javna dela, kjer se je izkazal za preudarne organizatorja.

Po lanskim volitvah je Ivan Giurati postal predsednik poslanske zbornice. Z imenovanjem za tajnika fašistovske stranke je stopil na mesto, ki je visoko in polno odgovornosti.

SPREMENBA VLADE V AVSTRIJI.

V petek je avstrijski kancelar Schober z vso vlado odstopil. Mala avstrijska republika se spet nahaja na razpotju. Kakšni so pravi vzroki vladne krize?

Na političnem borišču Avstrije stoje štiri stranke: Krščansko-socialna, ki je najmočnejša, potem Velenemška stranka, liberalna Kmečka zveza, ki sta dokaj šibki, ter socialni demokratje, za katerimi je ob zadnjih volitvah stalo 40 odstotkov volilcev. Poleg strank pa stoji peta sila, Heimwehr (domovinska bramba), ki nastopa vojaški urejena v ostri borbi proti socialni demokraciji. Z njo vleče desna skupina krščansko-socialne stranke, med tem ko se nje levo krilo, kjer so združeni demokratični, delavski krogi, bolj zavzema za sodelovanje s socialno demokracijo. Tako so razvrščene politične sile v Avstriji.

Kancelar Schober, ki ne pripada nobeni teh strank, je leto dni spretno plaval nad njimi in skušal ublažiti burne boje med Heimwehrom in socialno demokracijo. Schober, ki je postal kancelar po volji najmočnejše stranke, t. j. krščanskih socialistov, je začel delati notranjo politiko na lastno pest in ni hotel slediti njihovim zahtevam. Zato je bilo jasno, da bodo krščanski socialci prej ali slej spet vzeli vladno krmilo v roke. Povod za to se je ponudil, ko so počile vesti o korupciji v upravi državnih železnic.

V zadnjih mesecih je prišlo na dan, da je uprava državnih železnic dajala socialno demokratskim zadrugam iz tajnih fondov milijonske podpore. Govori se o treh milijonih šilingov, ki so jih drž. železnice darovale socialni demokraciji. To zadevo je pograbil podkancelar Vaugoin, sedanji načelnik Kršč.-socialne stranke, ter zahteval, naj vlada imenuje za vrhovnega ravnatelja državnih železnic dr. Strafello, ki je odločen pristaš Heimwehra. Schober pa tega ni hotel storiti. Zakaj medtem so socialno-demokratski listi Strafello ljuto napadli, ocitajoč mu, da je v času denarnega poloma grdo verižil s hišami in si z izkoriščevanjem nagrabil milijonsko premoženje. Medtem pa je zbor zaupnikov krščanske socialne stranke sklenil, da se Schober mora vdati. Na tem je vlada padla. Predsednik republike je naročil Vaugoinu, naj sestavi novo vlado. Dosedanji kabinet so podpirale vse tri meščanske stranke, v opoziciji je stala le socialna demokracija. Vaugoin (reci: Voguën) pa bo le težko pridobil velenemce in agrarce za sodelovanje, ker mu ti zahtevajo, da je zrušil Schoberjevo vlado.

Kako sodijo nemški centrumaši.

Ko se je politična pot Avstrije tako nenadno zasukala, je glavno glasilo nemškega Centra »Germania«, ki tolmači mnenje nemškega kancelarja Brüninga, prinesla sledeče opomnje:

»Pač redko je bolj zaslužen državnik padel ob manjšem pripetljaju. Schober se je zrušil ob vprašanju, ali je vodja avstrijskih državnih železnic Bahnsans sposoben, da zatre korupcijo pri državnih železnicah — ali je zato sposobnejši dr. Strafello, ki mu je sodnija ravnokar dokazala, da se je malo spodobno in nečedno obnašal pri prodaji hiš za časa denarnega poloma. Ob tem se je spotaknila vlada, ki je v dvanajstletni živahni zgodovini Avstrije zavzemala častno mesto. Že iz ničnosti tega sporčka je razvidno, da je Vaugoinov boj proti Bahnsansu le izvesek za dogodke, ki so se vršili za kulisami in ki imajo po zatrdilu italijanskega tiska namen, spraviti na krmilo trdno krščansko-socialno večino. Da bo temu tako, kaže nagli povratak dr. Seipla iz Skandinavije na Dunaj. Seipel je, odkar je odstopil z mesta državnega kancelarja in od načelstva Krščansko-socialne stranke, sicer skrbno stal v ozadju, a je vendar odločilno vplival na desno krilo kršč. socialcev.«

Delo kancelarja Schoberja.

Schober je bil na vladi točno eno leto. V tem kratkem času je nabral sredi velikih težav vrsto važnih uspehov v zunanji politiki Avstrije. Spretnimi pogajanjmi pri posvetovanjih v Haagu je Schober dosegel, da so veljavisti Avstriji brisale velik del dolga za vojno odškodnino ter ukinile mednarodno nadzorstvo nad njenim državnim gospodarstvom. Da to doseže, je moral pridobiti privoljenje Italije. Schober je to pot sporazumno z Italijo odločno nastopil in je kmalu po II. haški konferenci obiskal vladnega načelnika Mussolinija v Rimu. Kancelar je potem odšel v Berlin, kjer se mu je posrečilo, da je uspešno dokončal pogajanja za trgovsko pogodbo med Avstrijo in Nemčijo, zakar so se njegovi predniki več let zama trudili. Da poudari, da je Avstrija z vsemi državami v prijateljskih zvezah, je nato potoval v Pariz, kjer je pripravi tla za veliko posojilo za okrepitev avstrijskega gospodarstva, potem pa v London, kjer mu je delavska vlada obljubila podporo pri nabavi posojila, a ga opozorila, naj se vlada nikar ne zažene v boj proti socialni demokraciji. Schoberjeva vlada je v dvanajstmesecnem delu močno dvignila ugled Avstrije v zboru evropskih držav.

V notranji politiki pa je imel Schober manj uspehov. Kljub vsem naporom ni mogel premostiti prepada med skrajno desnico, kjer stoji Heimwehr, in med socialno demokracijo na levi. Tudi desno krilo krščanskih socialcev, ki ga vodita Seipel in Vaugoin, je kancelarju Schoberju očitalo, da je nasproti socialni demokraciji premehak in da se njenim zahtevam vda. Desnica se pripravlja za splošen napad na socialno demokracijo. Zato je

vrgla Schoberja in postavila na krmi-
lo Vaugoina, o katerem gre glas, da
je mož železne roke. Ali se bo Vau-
goinu posrečilo, da bo bolje obvlado-
val notranje napetosti Avstrije kot
jih je preizkušeni državnik Schober,
bo pokazalo šele njegovo bodoče de-
lovanje.

V torek zvečer je Vaugoin sestavil
novo vlado. V njej je Vaugoin kance-

lar in vojni minister, Seipel zunanji
minister, vodja Heimwehra knez Star-
hemberg pa notranji minister. V vladi
sedi pet krščanskih socialcev, dva vo-
ditelja Heimwehra in en uradnik. Ta
vlada nastopi kot prava bojna vlada
proti socialni demokraciji. Pričakuje
se, da bo razpustila sedanji parlament
in razpisala volitve, ki se bodo vršile
9. ali 16. novembra.

Zgodovinski paberki.

Tolikrat smo se že z našimi bravci
zamislili v sive davnine naše preteklo-
sti in prislunili, kaj se bere iz starih
bukev zgodovine. Pa vendar smo ko-
maj malo paberkovali v velikem go-
zdu povestnice o naši domačiji. Vsi
radi poslušamo, kako je bilo njega
dni, toda dosti tega še ni zapisanega.
In tudi kar jè, je razmrnjeno po zrn-
cih, ki jih bo šele treba zbrati. Dosti
je po naših krajih starih napisov, zna-
menj, vklesanih letnic in podobnih
ostalin, ki veliko povedo! Tudi posta-
nek krajevnih imen ima marsikod za-
nimiv zgodovinski koren.

Poglejmo si par teh imen.

Goriški »Cingrof«.

Cingrof (Zingrof) se še danes zove
del goriškega mesta med potokom
Kornom, Placuto, in sega zadaj za
sedanjo gimnazijo in do via Coronini.
Pravi Cingrof je pa le prelepi park s
Coroninijevo graščino. V srednjem
veku je bilo vse tod zemljišče go-
riških grofov, ki so gospodarili pri nas
do l. 1500. Po dednih pogodbah so vsa
posestva pripadla avstrijskim Habs-
buržanom.

Za časa goriških grofov še ni bilo
na Cingrofu gradu. Šele l. 1593. si je
plemič z imenom Zehngraf, tajnik
dvorne komore (vladne pisarne) av-
strijskih nadvojvod v Gradcu, pridob-
il od nadvojvode Karla to zemljišče.
Na njem je sezidal grad, ki se je po
lastniku zval Zehngraf. Bržkone se je
pa omenjeni plemič drugače zval, ker
»Zehngraf« (desetinski grof) je bil
tudi uradni naslov grofovskih uradni-
kov, ki so imeli deseti del grofije.

Ljudski jezik je iz Zehngraf naredil
Cingrof.

L. 1768. so ime Zehngraf spremenili
v Grafenberg. Ko je rodbina Zehn-
grafov izmrla, je njih posestvo prišlo
v last grofov Strassoldov, katerih ena
veja ima še danes pridevek Zehngraf.
Za Strassoldi so postali gospodarji
Cingrofa grofje Coroniniji, ki so še
danes lastniki.

V začetku prejšnjega stoletja so
zgradili sedanjo ulico 20. septembra
od bivšega samostana sv. Klare (sedaj
je tam okrožno vojaško poveljstvo)
do Soče. Ta cesta je razdelila bivši
grofov vrt v dva dela. Južno polovico
vrta so kupili baroni Formentini, ki so
si sezidali veliko palačo blizu ceste. V
njej je danes nastanjena licealna gim-
nazija.

V ljudskem jeziku se je pa še danes
ohranilo ime Cingrof, ki je potem
takem staro že več kot tri stoletja.

Koder teče Reka.

Prvi zgodovinar Trsta, Vincencij
Scussa (Suša), rojen l. 1620. je ohranil
v svoji kroniki lep spomin na Reko
(Timav). O nji piše: »Il Timavo...
ha la sua origine dalla Reka, che nasce
dalla signoria di Guttneck, scorre
Podcrai, Jablanes, Premb, Strusnikar,
Uremb, e si fonda a canto Clanciano.
Aggrandiscono la Reka fiumicelli e
torrenti: Bistrizza, Molla, Postenzech,
Jussiza, Poserteu, Pades. — Nutrisce
trutte bianche e rosse, barbi, trigli e
gamberi in quantità. Serve quest' ac-
qua a trentatrè molini e dodici seghe,
oltre le valche di lana e le pile.« —
Zajemljiv je ta odstavek radi lepih

krajevnih imen. Gutnik je bila grašči-
na pri Zabičah. Od tam teče Reka mi-
mo Podgraj, Jablanice, Prema, Vrem
in gre v zemljo pri Škocjanu. Stružni-
kar je moral biti kak mlinar pod Su-
horjem. Potok Klivnik imenuje Suša
»Molla«. (Rutar piše, da teče Klivnik
»po Molni«, dandanes, če vem prav,
se tudi dolina imenuje Klivnik). Pod-
stenšek, ki prihaja od vasi Podste-
nje, in Padež pod Kozjanami, sta zna-
na še vedno pod starim imenom. Pre-
lepo staro ime Poserteu so pa sedanje
dni že skoro pozabili in rabijo n. pr.
Pregarci mesto tega Žleb, kar se pa
grdo sliši. Suševa »Jussiza« bo najbrže
Sušica. — Suša našteva ribe, ki se do-
bivajo v Reki in pove, da je Reka go-
nila njega dni 33 mlinov, 12 žag in vr-
hu tega še sukarne in stope. Vseka-
kor je posebne omembe vredno, da so
nekoč volno doma predelavali v o-
bleko.

Po Brdih.

Iz rokopisne ostaline učenega seme-
niškega profesorja v Gorici Štefana
Kocjančiča (»Zgodovinske drobtince
po Goriškem nabrane v letu 1853.«) sem
posnel par zanimivih razlag o
krajevnih imenih.

»Brici« pravi on, je nastalo iz bese-
de Berdici, ker stanujejo po brdih
(brdih). Iz slovenske besede »berdo«
je nastal tudi plemiški pridevek von
Werdenberg; v besedi Werden tiči
beseda »Berde.« Pridevek Werden-
berg so nosili grofje iz Humskega. Kje
je pa to? Sedanje Kojško. Beseda je
neki nastala iz Humsko. Hum = holm,
griček. In res so okoli Kojškega sami
holmi.

Gradno v zapadnih Brdih je dobilo
ime po nekem starinskem gradu, ki je
stal blizu sedanje cerkve.

Omenjeni zgodovinar ne pozna vasi
Šmartno, pač pa Šmartin (= Sv. Mar-
tin) kar je pač pravilneje. Piše tudi
B i a n a kot Brici še danes izgovarja-
jo, in ne Biljana, Dobra (misli si je
treba zraven še »vas«, torej Dobra
vas) in ne Dobrovo, Kozana in ne Ko-
zana. (V starih patriarških listinah se
bere »villa de Cosano«) ter Vipuze,
ne Vipolže. — Že iz teh par imen bo-

V. J. Križanovska:

KRALJICA HATASU.

Roman iz življenja starih Egipčanov.

»Veliki duh je blagoslovil moje delo! Upam, da se
mi kmalu posreči izpremeniti vonje izparivanja v trdna
telesa. Potem, sin moj, se uresniči tvoja vroča želja.
Tedaj ti bom mogel odgrniti preteklost in bodočnost.«

»Ah, Taadar! Kako hrepenim po tem, da bi spoznal
bodočnost in čudovite zakone, ki nas vladajo!« je rekel
Horemseb in živa rdečica se je pojavila na njegovem
bledem obličju.

»Tvoja radovednost je upravičena in razumljiva,
sin moj. Bodočnost, to je usoda naše duše. Če bi se nam
posrečilo vloviti vonje, tedaj bi se nam tudi ta skriv-
nost odgnila. V kakšni stopnji morejo vonji vplivati
na dejstva in občutke, si izkusil pri gojenju ljubezenske
cvetlice. Oživljajoči in izpodbujajoči vonj daje živ-
ljenje; če ga je pa preveč, prinaša smrt. Saj je znano,
da je postelja iz cvetlic smrtna. So pa tudi taki vonji,
ki uničujejo druge vonje. Dokaz ti bodi tekočina, ki
ubija v tebi poltenost in ti dovoljuje, da moreš gledati

lepo žensko, ki te ljubi, brez razburjenja. Vendar pa
moram pristaviti, da ti taka zasluga ne bo šteta v dobro,
ker ni posledica očiščenja.«

Taadar je dolgo govoril o predmetu in dokazoval,
da je z nekaterimi sredstvi mogoče doseči celo telesno
nesmrtnost.

Horemseb ga je poslušal in se tresel od radovednosti
in razburjenja.

»Oh, učitelj! Da bi mogli videti, kam nas v bodoč-
nosti privede volja nesmrtnikov! Da bi se mogli raz-
govarjati z onimi, ki so odšli pred nami v svobodno
prostranstvo!«

Modrijan je pokimal z glavo.

»Včasih se razgovarjam z onimi, ki so ostavili
zemljo, včasih pa me celo obiščejo. Gorje! Še vedno so
slepi. Kaj pa ti morejo prerokovati? Vendar pa so njih
sveti modri in dali so mi marsikatero misel in migljaj za
moje delo.«

»Taadar! Prosim te, daj, da vidim čimprej vse tok
je vzkliknil Horemseb s plamtečim pogledom.

»Potrpljenje, sin moj! Ni še prišel čas tvojega p-
svečenja, pa pride kmalu,« je rekel modrijan.

Nato sta šla ven k posebnim cvetličnim gredam.
Tam je rastla cvetlica, ki je bila še nerazcvetela.

ste razbrali, da sami s »pravopisno« stjo« imen često kvarimo njih pristnost.

Par kraških imen.

Čudno je ime *Devin*. V starih nemških listinah se bere Thybain. V srednjeveških je zapisano Ortuwin ali Duwein. V letu 1286. je bil devinski gospod Hugo von Duwein. Ime kraja se je torej razvilo iz priimka grofov. Tako je tudi pri imenih Rihenberk in Dornberg.

Še bolj nenavadno je krščen *Volčji grad*. Ime nam pojasni kamen, ki je vsaj še tedaj (okoli l. 1853.) bil vzdan na zunanji strani cerkvice. V kamen je vklesan latinski napis, ki pove, da je tu pokopana 15letna hčerka neke gospe po imenu Volgia Priscilla. Ustno izročilo je naredilo iz Volgia, Volcia in je nazvalo kraj po njej Volčji grad (= grad gospe Volcie). *Doberdob* skriva v sebi besedi dober in dob = hrast. Ustno izročilo pa tudi zapiški vedo povedati, da je tod res nekoč rasel zelo dober hrast. Še dosti je raznih imen, ki jim običajno ne razberemo ne pomena ne korena (Komen, Mavhinje, Pliskovica, Avber itd.)

Na sosednem Vipavskem.

naletiš na čudno ime *Vogersko*, ki se je že lani v 11. številki razlagal. *Sempas* je nastalo iz Sanctus-Passus; drugi razlagajo po nekem drugem svetniku. Tako je n. pr. tudi *Štjak* nastalo iz Št. Jakob. *Prvačina*, tu pravi Kocijančič, bi se morala pravzaprav pisati Pervačina, češ »da prvo sadje vselej tukaj dozori.« Kakor ni to prav trdno, tako se tudi o *Ajdovščini* ne more trditi, da je nastalo ime po ajdih (iz nem. Heiden) ali paganih, ki da so se tu dolgo obdržali.

Zlasti pri tolmačenju in raziskavanju vipavskih imen — (Branica iz korena brani; Vrtovin, češ da je sredi vrtov, Skrilje, češ da se tam lomi opoka v celih skrlah; Batuje iz bat, češ da so v ondodnih fužinah že zdavna bati udarjali itd.) — se moramo varovati, da ne posežemo po najbolj priročni razlagi, ki ni vedno prava.

Vendar pa ste spoznali, da teče v krajevnih imenih lep kos zgodovine dotičnega kraja. Veliki narodi goje posebno vedo o krajevnih imenih. Pri Nemcih je takozvana »topografska

nomenklatura« že močno razvita. To tu zgoraj je le drobtinica. Pa že iz tega se vidi, da imena krajev niso le suhe oznake, marveč živo življenje, ki sega tudi iz preteklosti v sedanost.
r. b.

Okno v svet.

Spremembe v jugoslovanski vladi.

Dr. Anton Korošec, minister za gozdarstvo in rudarstvo, je v soboto 27. septembra odstopil, in sicer radi slabega zdravja. Kralj je odstop sprejel in v znak priznanja odlikoval Korošca z redom Karadžordževe zvezde II. stopnje. To je najvišje jugoslovansko odlikovanje. Za Koroščevega naslednika je bil imenovan dosedanji dravski ban inž. Dušan Sernec, bivši poslanec prejšnje Slov. ljudske stranke in znan strokovnjak v električni industriji. Sodi se, da se radi vladne spremembe položaj ne bo bistveno spremenil.

Korfanty zaprt.

Korfanty je voditelj Poljakov vistem delu Šlezije, ki je pred vojno spadal k Nemčiji. Po vojni je mirovna konferenca določila, naj ljudstvo z glasovanjem (plebiscitom) samo odloči, ali pride pod Nemčijo ali se priključi Poljski. Zgodilo se je podobno kot s Slovenci na Koroškem. Čeprav so bili Poljaki v velikanski večini, so vendar zmagali Nemci. Vsa Šlezija bi torej morala pripasti Nemčiji. Tedaj pa se je dvignil Korfanty in s prostovoljci zasedel vso poljsko Šlezijo. Mirovna konferenca se je takemu izrazu ljudske volje morala vdati in je ne glede na izid glasovanja del spornega ozemlja prisodila Poljski. Tako je Korfanty rešil del Šlezije poljski državi. Postal je pravi narodni junak. Politično je pa še vedno deloval, in sicer predvsem v Šleziji. Ko je Pilsudski prišel na vladno krmilo, je začel Korfantija odrivati. V petek 26. sept. ga je dal pa zapreti kot številne druge opozicionalne poslance. Prej pa je še moral razpustiti šleski deželni zbor, čigar član je bil Korfanty, ker bi

ga sicer radi poslanske nedotakljivosti ne mogel sodnijsko preganjati. Pilsudski hoče s takim postopanjem opozicionalne poslance in njihove volivce prestrašiti. Morda se mu bo to začasno posrečilo. Trajnih uspehov pa nasilje ne prinaša. Sicer bodo pa oktoberske volitve pokazale, ali je Pilsudski ubral pravo pot.

Po dveh letih.

Romunski liberalci so pri volitvah l. 1928., ostali v neznatni manjšini. Zmagala je namreč kmetska stranka, katero vodi Maniu. Liberalci so tedaj v znak nezadovoljnosti zapustili poslansko zbornico in senat ter so dve leti odklanjali vsako odgovornost za delo vlade in parlamenta. Maniu se zanje ni dosti zmenil, ker je bila njegova stranka dovolj močna in zmožna vladati. Medtem se je v Romunijo vrnil princ Karol, sedanji kralj, katerega je liberalna stranka pred leti izgnala iz domovine. S Karolovim povratkom se je položaj kmetske stranke močno utrdil. Liberalci so spoznali, da jih bo prej ali slej konec, ako bodo še nadalje samo oddaleč gledali, kako se nasprotniki utrjujejo. Zato so sklenili, da se vrnejo v parlament ter da se poklonijo kralju Karolu. Čeprav je liberalnih poslancev malo, vendar bo ugled parlamenta z njihovim vstopom zrasel.

Objave.

Invalidom.

Prosta je neka služba za vojne invalide v Piacenzi. Pojasnila se dobe na udruženju (Corso V. E. III. št. 33.).

Za sadjarje.

Deželna drevnica v Postojni ima na prodaj mnogo mladih sadnih drevesc, posebno jabolčnih. Obrnite se na drevnico!

Taadar si jo je ogledal in rekel Horemsebu:

»Popje se bo kmalu odprlo. Čez dve noči bo treba odrezati cvetje. Ali si razmišljal o tem, Horemseb?«

»Da, učenik. Deklica, ki jo potrebujem, je že pripravljena. Drugič si izberem katero izmed sužnjev, ker se bojim, da ne bi ljudje zapazili, kako izginjajo dekleta, posebno ona, ki imajo sorodnike. Kakšnega porokla je, ni važno, da je le plemenite krvi.«

Nato sta se vrnila v dvorec in Taadar je vzel s police dva majhna lončena vrčka. Prvega je napolnil z neko prozorno brezbarvno tekočino, drugega pa z rdečasto. Zamašil je skrbno vrčka in ju podal knezu.

»To je napoj, sin moj. Tretjo noč, pričnši z današnjim dnem, naj zaspi na cvetličnem ležišču. Ostalo veš.«

»Da, učenik. V tem času mora izpiti vsebino obeh vrčkov. Tvoj ukaz bo natančno izpolnjen.«

»Kaj pa ženska, ki si jo določil za žrtvovanje? Ali ni to ona z belo poltjo, zelenkastimi očmi in kodrastimi lasmi? Videl sem jo, ko se je izprehajala po vrtu med tvojim počitkom.«

»Da, učenik, to je ona.«

»Krasno bitje! Ali ti ne bo srce trepetalo in se ne bo tvoja roka trésla v odločilnem trenutku?« je vprašal

Taadar in z zloveščim nasmehom uprl svoj pronicavi pogled v Horemsebove oči. Ta je zmignil z rameni.

»Ne boj se! Moja kri je mrzlejša od vode in samo z očmi uživam ljubezen. Ob določeni uri bo vse pripravljeno. Zdaj pa na svidenje, učenik, grem k počitku.«

Vzel je oba vrčka in se tiho napotil proti palači. Knez ni opazil, da je neki možki, ki je bil skrit v grmovju, prežal na njegov odhod ter mu sledil kakor senca. Ustavil se je šele tedaj, ko je Horemseb stopil na teraso in izginil v notranjosti hiše.

Ta ogleduh, ki se je plazil med drevjem s kačjo spretnostjo, je bil petnajstleten slaboten deček, s pečatom zgodnje ostarelosti, ki si jo opazil pri vseh, ki so živeli v Horemsebovi bližini. Pogled, s katerim je spremljal visoko in vitko postavo svojega gospoda, je izdajal smrtno sovraštvo.

Ko se je mladi suženj uveril, da je njegov gospod stopil v hišo, se je vrnil v vrt, se skril v grmovje ter pozorno gledal na vrata palače. Stal je že več kakor uro na svojem mestu, ko so se hipoma odprla vrata. Pojavila se je Neftisa v spremstvu Hamusa, predstojnika evnuhov. Evnuh je izpregovoril nekaj besed in se nato vrnil v hišo, Neftisa pa je stopala po senčnatem drevo-redu, vodečem v sredino vrta.

Kaj nam pišejo z dežele?

Iz goriške okolice.

Orehovlje. — (Resnici na ljubo.) — Pred časom je bil aretiran mladenič Josip Lestan iz Orehovelj radi tatvine. Pri obravnavi se je pa izkazalo, da Lestan ni nikoli kradel in da je pošten in delaven fant.

Sv. gora. — V nedeljo je poromalo na Sv. goro precejšnje število romarjev. V soboto zvečer in v nedeljo zjutraj je prav lepo prepeval cerkveni zbor iz Oseka-Vitovelj. Za njim so se pa oglasili pevci iz Štandreža, ki so zlasti pri enajsti maši prav lepo peli. K svetišču so tudi poromale Marijine družbenice iz Gorice pod vodstvom g. Reščiča in g. Cigoja.

Iz idrijskega kotla in okolice.

Idrija. — Za zlato mašo msgr. Arzota se je idrijski cerkveni pevski zbor posebno potrudil. Peli so težko Filkejevo mašo v emolu z orkestrom, ofertorij in graduale ter Vodopivčevo pozdravno pesem z orkestrom in Tantum ergo Foersterjev. Izvajanje je bilo prav dobro, precej številni orkester je spremljal sigurno in diskretno tako, da se je zbor in orkester zljil v lepo harmonično celoto. Sploh ima Idrija izvrstne glasbene moči; tudi godbo na pihala, ki je svirala med obedom, smo z veseljem in užitkom poslušali, ker je bila lepo ubrana in je svirala izbrane komade. Na svoje pevce in glasbenike je Idrija lahko ponosna. V.

Sp. Idrija. — (Nesreča.) — V ponedeljek dne 22. sept. si je pri kolezarski vožnji na prav čuden način zlomil nogo 52-letni g. Tomaž Seljak, znani pleskar iz Podmelca. Prepeljan je bil v idrijsko bolnišnico.

Ledine. — (Jubilej. — Križev pot.) — Na Šmaren 8. sept. je tuk. Marijina družba praznovala 30letnico obstoja. Župna cerkev je bila zopet odeta v vence in cvetje. G. prodekan

in župnik gorski Peter Likar je imel lep, pomemben slavnostni govor. Nato je bilo sprejetih v družbo 9 novih članic. — V nedeljo 28. septembra smo imeli zopet redko slovesnost; blagoslovili smo nov križev pot. Bil je res naši župni cerkvi zelo potreben; slovesnost se je vršila ob 10. uri in se je udeležilo tudi mnogo sosedov. (Prejšnji križev pot je bil star 79 let.)

Gore nad Idrijo. — (Smrt.) — V ponedeljek 22. sept. smo pokopali 79-letno posestnico Marijo Seljakovo. Lansko leto sta s še živčim možem praznovala slovesno zlato poroko. Naj počiva v miru!

Iz Gor.

Sv. Lucija. — (Poroka.) — Mišuli ponedeljek sta se poročila gospod Bogomil Mikuž in gospodična Marija Fratikova. Novoporočencema, ki sta iz uglednih naših družin, prav iskreno čestitamo in jima želimo obilo sreče v novem stanju!

Kal nad Kanalom. — Po dolgem času se tudi mi malo oglasimo. Letino imamo tudi pri nas kot po drugih krajih bolj slabo. Angeljsko nedeljo smo precej veselo praznovali. Navada pa je že, da imamo skoraj vedno sitnosti z nekaterimi fanti, ki se radi pretepajo ali pa kaj drugega zagrešijo.

Zavratec. — Pa še mi malo povejmo, kako se nam godi. Kako je z letošnjo letino, si lahko že sami mislite. Mlekarna nam dobro nese, da bi le maslo ne bilo tako po ceni. — Ponoči nas ni prav nič strah, ker so naši fantje večji del noči zunaj. Ta in oni jo mahne tudi v bližnje Medvedje brdo, kjer v neki gostilni pojo, plešejo in pišejo, da je že preveč. — Pot do glavne ceste imamo tudi lepo. Radi bi po njej les vozili, radi, a je prepoceni.

Sužid. — Prišel je čas, ko polnimo svoje prazne kašče in senike. Letina se da približno takole oceniti: fižola je precej, krompirja je pod srednjo mero, sirka je srednja letina, pridelek sena je prav dober. Posebno so se obne-

sli gnojni travniki. Hvalevredno je, da se naši gospodarji vedno bolj pečajo z umetnimi gnojili. — Zadnji tedn sta se poročila Franc Kurinčič in Katarina Šuberjeva. Bog jima daj srečo! — Nekateri fantiči, ki spadajo še pod nadzorstvo staršev, kradejo po vasi grozdje. Lepo vedenje! — H koncu še povejmo, da se še precej podvzamo v gradbi greznice in gnojišč.

Sedlo. — Po prizadevanju gospoda vikarja smo dobili močno donečo orgle. Le škoda, da so zavzele toliko prostora, da nimajo pevci kje stati. Zato je tudi zbor malo prešibak. — Toliko porok imamo, da nam nikdar ne zmanjka sladkih potic. Ker je preveč porok, se pa opaža varčevanje pri pogrebnih svečah. — Začetka javnih del, zlasti vaškega vodova se precej veselimo. V neki gostilni so hoteli biti vsi »inženirji« in »palirji«; dokazovali so si kar s pestmi po glavah. — Pri nas se dobe ljudje, ki menda v nedeljo raje kosijo kot pa na delavnik. Še bolj čudno je pa, da drugi take nedeljske kosce javno hvalijo.

Soča. — (Sv. misijon.) — Veličastni so bili za našo duhovnijo dnevi od 7. do 14. septembra. Po 27 letih smo obhajali slovesnost sv. misijona, ki sta ga vodila misijonarja g. dr. Zdešar in g. Zdravlič. Govori gg. misijonarjev so nam segli globoko v srce, saj je velika večina ljudstva prejela sv. zakramente. Lepo slovesnost smo zaključili v nedeljo 14. septembra s procesijo z Najsvetejšim. Bog daj, da bi sv. misijon obrodil v naših dušah obilen in trajen sad! Enako slovesnost je obhajala isti dan sosednja Trenta. Misijon je vodil g. misijonar Klančnik. Vsem misijonarjem lepa hvala!

Iz Istre.

Marezige. — (Ples brez dovoljenja.) — Zadnjo nedeljo so pri nas priredili ples. Ko se je na plešišču vrtelo že precej mladine, je prišel g. brigadir in vprašal godce po plesnem dovoljenju. Ti ga seveda niso imeli in so morali kar brž pobrati svoja pihala. Plesalcem so morali povrniti že

S povešeno glavo in z obupnim obrazom je Neftisa blodila po vrtu. Preklinjala je dan, ko ji je usodna roža priletela v naročje v Tuinem čolnu. Od tiste usodne ure ni imela več miru in bodočnost se ji je zdela temna in pusta. Tedaj jo je potegnil za krilo za grmovjem skriti deček.

»Kaj hočeš, ubogi dečko? Le govori,« je rekla dečku, ki je klečal pred njo.

Deček je odkimal z glavo in s pomembno kretnjo pokazal na znamenja, ki jih je naglo zarisal s palčico po pesku.

V svoje veliko začudenje je Neftisa brala: »Sem nem. Odrezali so mi jezik kakor vsem, ki so tu v službi. Zbeži odtod, ako nočeš umreti, kakor je umrla moja sestra in kakor so umrli vsi, ki so izginili pred teboj!«

»Ali blazniš!« je rekla blede in tresoča se deklica in odstopila.

Deček je naglo zabrisal znake in napisal sledeče: »Sovražim ga in ga zasledujem. Moja sestra je bila lepa in nedolžna kakor ti, pa je poginila. Ako nočeš izginiti kakor ona, zbeži odtod. Vedi, da čarovnik umori vse svoje žrtve!«

Nato je deček zopet zabrisal znake na pesku in izginil v grmovje.

Neftisa je zdaj razumela resnico.

»Da,« je rekla, »komaj se napijem one peklenške pijače, čutim, kako sem pod vplivom blazne strasti. Tedaj sem pripravljena žrtvovati svoje življenje za en edini znak ljubezni. On pa se smeje mojemu trpljenju; ko se me bo naveličal, me bo usmrtil. Zbežati moram. Toda kako? Vsekakor pa danes odklonim čašo, ki mi jo predloži.«

Ko pa je tistega večera sedela nasproti knezu, jo je minila jeza in njeno sovraštvo se je izpremenilo v obževanje.

Po večerji je prinesel star suženj dve čaši in dva zamašena vrčka. Ko je Neftisa to videla, se ji je vrnil zdravi razum. S prosečim pogledom je odrinila čašo, katero ji je ponujal njen zapovednik.

Horemseb je prisedel k njej, jo objel okrog pasu in se sklonil tako nizko k njej, da se je z obličjem dotikal deklice, nato je rekel:

»Zgladi si čelo in obriši si solze, draga! Tvoje srce se umiri in naše ustne se združijo v poljub, po katerem hrepeniš, in srečna zaspiš.«

Deklica se je vsa stresla. Komaj je prestregla čudoviti in zlovesči Horemsebov usmev. Njegov pogled jo je tako začaral, da je sprejela čašo in jo izpraznila. Kne-

vplačane svote. Cela komedija je bila. — Trgatev bo te dni. Pa bo precej žalostna, ker grozdje močno gnije. Dosti časa moramo porabiti za čiščenje.

Kubed. — (Dobra letina.) — Zadnjo nedeljo smo imeli opasilo pri sv. Mihaelu na pokopališču. Pri tej priliki smo videli, da je cerkev v prav slabem stanju. Nameravali so kupiti tudi mali zvon. Pa je zdaj vse nekam zaspalo. — Pri nas častimo sv. Mihaela za patrona trgatve. Zato začenjamo s trgatvijo ob sv. Mihaelu. Letos se nam obeta prav obilna in dobra vinska kapljica. Zato vabimo že sedaj kupce. Druga letina je še precej obilna. Le krompirja in žita ni toliko. Nekaterim kmetovalcem je naredila peronospora dosti škode, ker so premaš lo škropili. — Še nekaj: od občinskega premoženja imamo vsi enake deleže. Čudno pa je to, da moramo plačati eni več eni manj. Kako to?

Več občinarjev.

S Krasa.

Mavhinje. — (Nove orgle.) — V nedeljo 21. sept. se je vršila v naši cerkvi slovesna blagoslovitev obnovljenih orgel. Cerkvene obrede je opravil č. g. dekan Grbec iz Nabrežne ob asistenci č. g. iz Gorjanskega in iz Šempolaja. Orgle, ki jih je izdelala znana tvrdka Cecilija v Gorici, so popolnoma nove, le omara je od prejšnjih, ki so bile poškodovane v vojni.

Sežana. — V nedeljo 14. sept., ko se je pri nas po šestih letih vršila sv. birma, smo imeli Sežanci priliko opazovati domačo inteligenco, vozečo se v avtomobilih v cerkev. Marsikdo, ki ni imel morda drugi dan niti za sol, se je na ta dan imenitno postavil; marsikateri botrica je prišla nalašč prekasno v cerkev zato, da so jo vsi gledali. — Za okrašenje cerkve, ki je bila vsa v cvetju in zelenju, ni bilo treba nikakih prošenj, kakor je sploh navada. To delo so prostovoljno opravili nekateri fantje s sodelovanjem danskih fantov in deklet, za kar jim bodi izrečena najtoplejša zahvala. Ob tej priliki je treba pograti tri sežanske punčare, ki

so prišle v cerkev zijala prodajat, ne da bi kaj pomagale. Pričakovale so menda kavalirskih poklonov! — Da se bližajo pusti jesenski dnevi, to se pozna tudi pri nas. Letoviščarji, katerih ni bilo dosti, so že odšli. Nekaterih gospic, ki so ob poletnih večerih iskale svoje simpatije po ulicah, tudi ni več videti. Nova moda se je pri nas precej vdomačila. Posebno vlogo so letos igrali ženski klobuki in to še celo na tuk. »Pitlerkomandi«.

Kazlje. — (Naše šolsko poslopje.) — Čas šole je prišel, učiteljico smo tudi dobili, pouk se pa ni še mogel pričeti, ker je bilo šolsko poslopje v slabem stanju. Za sedaj so nekaj zakrpali. Vsako leto se mora pouk prekiniti zastran poslopja, ki je kot rešeto. Na sredi vasi je že kupljeno stavbišče in vedno pravijo, da bodo drugo leto zidali. A kdaj bo to drugo leto?

Komen. — (Vernost mož in fantov.) — Da se poglobi versko prepričanje mož in fantov, so se ti letos drugič zbrali v večjem številu kot lani v romarski cerkvi M. Device v Obršljanu. Poslušali so tri govore o presv. Evharistiji in so celo noč v molitvi prebili pred izpostavljenim Najsvetejšim. Zjutraj so pristopili k mizi Gospodovi. Pevski zbor iz Gorjanskega je lepo prepeval ponoči in med sv. mašo. Vidi se, da vidno napreduje. — Čudno je, da so mnogi fantje — in tudi naša »itelegenca« — ki se še nočejo odločiti za dobro in koristno.

Doberdob. — (Smrt.) — V nedeljo zjutraj je umrl 20-letni Mirko Ferletič, dober in blag fant. Vdano je prenašal mučno bolezen. Na zadnji poti ga je spremljalo dosti njegovih tovarišev, le starši in bratje ga niso mogli, ker so se v februarju izselili v Južno Ameriko. Mirko pa je ostal doma pri starem očetu in materi, ker je bil še podvržen vojaški dolžnosti. N. p. v m.l.

Štanjel. — Odkar nas je zapustil č. g. Kos, nimamo še dušnega pastirja. Srčna želja vseh faranov je, da bi ga kmalu dobili. — 15. t. m. je Vsemožni poklical k sebi Marijo Jako-

min, ženo bivšega podžupana. N. p. v m.l. — Zadnja toča nam je naredila precej škode na grozdju. Nekaterim je vzela dve tretjini. Grozdje tudi precej gnije. Upamo, da bodo davčna oblastva to vpoštevala.

Iz Brd.

Števerjan. — (Javna dela. — Trgatev.) — Zadnjič je bilo javljeno, da se popravlja naš občinski dom. Sedaj pa moramo to preklicati, ker naš nekdanji obč. dom bo še naprej kazal svoja gola rebra in čakal, da ga kdo zakrpa. Le šolsko poslopje se v notranjosti popravlja. Zunanje lice bo pa menda še dokazovalo, da se, kdor je poklican, ne zanima za to. Trgatev bo tako žalostna, da je Števerjan še ne pomni take. Lani smo pridelali do 7000 hl vina, letos ga bo komaj 300.

Iz Vipavske doline.

Štomaž. — Hvala Bogu! Vendar se je zbudila stolpna ura iz smrtnega spanja; v soboto 20. sept. je oživela. — Stomaške občinske poti so še vse razorane, kažejo rebra. Naj jih vendar občina popravi. Grozdja ni niti za zobjanje; kar ga je pustila toča, se je skoro vse posušilo.

Bilje. — (Nov kip za cerkev.) — Naš umetnik kipar Gorše je izvršil res umetniški kip roženvenske Matere božje za našo farno cerkev. V nedeljo bomo kip slovesno blagoslovili in ga nesli v procesiji skozi faro. Umetnik sam je mnenja, da se mu je delo zelo posrečilo. Tudi ljudstvo bo bržkone z njim zadovoljno. Kip bo Gorše najbrže razstavil na umetniški razstavi. Prihodnjo nedeljo si ga pa lahko vsak ogleda v naši cerkvi.

Ozeljan. — (Naš shod.) — Zaskneli shod sv. Jakoba, ki je bil v nedeljo, tudi s popoldanskim blagoslovom, smo praznovali še dovolj slovesno. Le dež nam ni bil po godu in pa ti isti neotesanci, ki so med sv. mašo klepetali in kadili pred cerkvijo. Pametnemu in omikanemu človeku to ne pristaja. Zvečer pa so se ga nekateri preveč navlekli in se nazadnje prav

zove oči so se zadovoljno zabliščale. Zopet jo je peljal k majhnemu dvorcu, kjer sta opazovala bajno sliko plešočih in pojočih na zeleni trati. Neftisa pa se ni zanimala za vse to. Še nikdar ni telesno tako trpela. Bilo ji je, kakor bi vsa njena notranjost gorela, ogenj ji je plal po žilah in dihal ji je zastajal. Zdaj se je dobro zavedala, da je njenemu trpljenju vzrok prekleta pijača.

Horemseb je kmalu nato vstal, podal Neftisi rožo in dejal s prijateljskim usmevom:

»Na skorajšnje svidenje! Spomni se moje obljube!«

Deklica ni nič odgovorila. Izrabila je trenutno zmedo, ki je nastala med služabništvom in knezovim odhodu, ter stekla v goščavo. Slišala je glas kličečega jo Hamusa, toda nato je vse vtihi. V tem hipu je niso iskali, ker so bili bržkone prepričani, da ne more uiti nikamor.

Nočna vlaga in hlad sta ji dobro dela. Začela je trezno misliti. Vkljub svojemu sklepu je izpila zastrupljeni napoj, jutri zopet tako napravi, toda ali bo kedaj Horemsebova? Tedaj ji je prišla v glavo nova misel. Kaj če bi se napila tekočine iz modrega vrčka, katero je pil knez, ki je bil vedno tako miren in brezstrasten! V tistem hipu je sklenila, da poskusi priti do one pijače.

Naglo je stekla k palači. Previdno se je približala terasi, na stopnicah katere je sedel mali suženj, ki je z njo zjutraj govoril.

Z znaki je dopovedala dečku, kaj bi rada, in pokazal ji je vrata na desno. Tako je Neftisa prišla v majhno sobo pred spalnico. Pri svetlobi svetiljke je zagledala starega sužnja, dremajočega na pragu. Nedaleč od njega sta na majhni polici stala dva vrčka in dve čaši. Izza pasa je povlekla Horemsebovo rožo, se priplazila k sužnju in pristavila k njegovemu nosu cvetlico. Starec je nekolikrat vdihnil omamno vonjavo ter se prebudil. Njegov medli pogled je strastno blodil okrog sebe, nosnice so se mu napele, a na uvelem obličju se mu je pojavil čuden živalski izraz. Iztrgal je rožo deklici, napravil nekaj opotekajočih se korakov in se kakor pijan oprijel zidu. Neftisa je stekla k polici. Pograbila je modri vrček in ga izpraznila do zadnje kapljice.

Že medtem ko je pila čudoviti napoj, jo je začela izpreletati po životu prijetna svežost. Nato jo je padla trenutna slabost in nezavestna se je zgrudila na tla.

(Dalje.)

po moško stepli. Bil je pač dan, poln smešnih, resnih, a tudi žalostnih dogodbic, ki pa se nam ne zde vrene, da bi jih tukaj omenjali. — Tista brv za

Zorčevo hišo je tudi slaba in manjka že nekaj desk, tako da ni več varno, po njej hoditi. Prosimo, da bi se popravila!

Kaj se sliši po svetu.

Kongres ameriških tihotapcev.

Zedinjene države ameriške so suhe, alkohol je prepovedan, kar pa ni po volji mnogih Amerikancev, ki ga radi srkajo. Število teh vedno bolj raste. Seveda si Amerikanci lahko privoščijo alkohola kolikor hočejo, saj skrbi za to mogočna tihotapska organizacija.

Tihotapska organizacija je danes najkrepkejša podpora »suhih«, struje, ki je za prepoved alkohola. Če bi zmagali takomenovani »mokri«, ki so za dovoljenje alkohola, bi bili tihotapci brez zaslužka. Zato so tihotapci sklicali pred kratkim kongres in tuhtali poti in ukrepe, ki jih je treba podvzeti, da se prepoved alkohola še bolj poostri. Tihotapska organizacija je bajt dala v času zadnjih volitev na razpolago težke milijone, da je bil izvoljen »suhi« Hoover proti »mokremu« Smithu. Pač po ameriško.

Nemške poslanke.

Nemški državni zbor ima 6 ženskih poslancev več kot prej. Največ žensk so poslale v zbornico leve stranke: socialni demokrati 16, komunisti 13, katoliški centum 4 in razne druge stranke po eno. Vseh nemških poslank je 39.

Vojni vpokojenec.

V ameriški državi Ohio, v mestu Tenneson je zapustil ta svet svoje vrsten vojni vpokojenec. Bil je to pes, znan pod imenom »Big«, ki je bil v vojni last nekega častnika. Kadar so Nemci jeli spuščati strupene pline, jih je žival zavohala ter z laježem opozorila svojega gospodarja nanje. Psi so potem stalno držali v prvih strelskih jarkih. Po končani vojni so psa »vpokojili« in mu določili 1500 lir mesečne pokojnine. Imel je posebnega paznika, izvrstno hrano in lepo hišico, v kateri je te dni poginil.

Moda dolge brade.

V Rusiji se zopet uveljavlja moda dolge brade. Gladko obrta lica se smatrajo za znak buržujstva. Glavni razlog pa, da so začeli nositi dolge brade je v tem, ker v Rusiji ni mogoče dobiti mila za britje. Tako je potreba ustvarila »proletarsko modo«.

Solnčni mrk

bodo 25. oktobra proučevali učenjaki na majhnem otoku sredi neizmerne Tihega oceana. Otok se kliče Ninfa-voll. Na njem živi le par Polinezijcev in dva bela človeka. Ladje ob samotnem otočju sploh ne pristajajo. Enkrat na leto vrže mimo ploveči parnik pošto v nepremočljivi vreči v morje. Valovi splavijo potem to edino vez med svetom in zapuščenim otokom na obal. Zdaj so pa vendarle učenjaki izbrali ta otok, ker bo le na njem mogoče opazovati popolni solnčni mrk. Za opazovanje so že zgradili velikanjski 19 metrov dolg fotografski aparat,

da bodo fotografirali solnčno površje. Od te znanstvene odprave si učenjaki dosti obetajo.

Gora na prodaj.

Znano je, da je Arabec hujši trgovec od Juda. Pa so se zbrali arabski šejki (poglavariji) tam iz Transjordanije in dejali, da ni več denarja ne za sol ne za smodnik. Zato so sklenili, da gredo k očetom frančiškanom v Jeruzalem in jim ponudijo za 1500 angleških funtov Mojzesovo goro v nakup. Na tej gori je baje Mojzes prejel od Gospoda 10 zapovedi. Očetje frančiškani pa poznajo zvite sine puščave in niso hoteli gore kupiti. Šejki se jeze.

Nova industrija.

V Španiji in v južni Italiji se je močno razvilo gojenje rdečih ribic. Te ribice, ki služijo v vodomelih le za okras, potrebujejo za razvoj precej toplo vodo (do 15° C), kakršna je le v južnih krajih. Gojenje teh ribic se je precej razvilo in nosi lepe dohodke.

Stoletna starka v letalu.

Stoletna Amerikanka Almadia Bennett je praznovala svoj stoti rojstni dan s tem, da si je najela letalo in se pustila voziti po zračnih višinah. Vse kakor krepka in korajžna starka.

Božji bič.

Iz severne Kitajske pošiljajo strašna poročila o kugi, ki mori na tisoče ljudi. Cele vasi so izmrle, mrlički leže nepokopani, prebivalstvo beži iz okuženih krajev kot pred povodnijo. »Črna smrt« je vtisnila svoj grozni pečat vsej osrednji Kitajski. Pa tudi v severni Afriki, v Alžiru, se je kuga baje že pojavila.

Kuga je skeleč bič božji. Stari kronisti so zabeležili, da je že grške junake pred Trojo kosila neznana bolezen. V 6. stoletju se je kuga razširila po vsej Evropi. Ne vojna in ne lakota nista pustili za seboj toliko gorja kot »črna smrt«.

V 14. stoletju je kuga iztrebila skoraj vso Evropo. Tedaj niso niti vedeli, kakšna bolezen je to. Šele čez dolgo let so prišli na to, da prenaša kugo majhen bacil, paličaste oblike. Ta bacil se najraje zaje v kožo bolh na podganah. Zato se splošno meni,

da so predvsem podgane raznaševalke kuge. To je do neke mere res. Bacil pa pride v človeka lahko tudi z dihanjem. Tako se razvije pljučna kuga, ki najhitreje umori. Bacil se pa lahko vsesa v človeka tudi skozi kakšno rano. Kri se zastrupi in povsem telesu se razpihnejo gnojni izpuščaji; to je tako zvana bubonska kuga.

Ognjišče ima kuga v Kitajski in v Indiji. Od ondi so jo karavane za-

ZAHVALA.

Ob nesrečni smrti naše drage sestre **MARIJE MARUŠIČEVE** se najtopleje zahvaljujemo preč. gg. duhovnikom iz Štandreža in mirenskega Grada, domačim dekletom, darovalcem cvetja in vsem, ki so spremili drago pokojnico na zadnji poti. — Bog povrni vsem!

Rupa, 30. septembra 1930.

Žalujoča brata in sestre.

Marija Accerboni - Trst,

Via Genova 21. — in via Mazzini 41,

Najboljši madapolam	L 1-75,
Platno Madonna	80 cm „ 2-40,
Platno Lavoratore	120 cm „ 3-30,
Platno Lavoratore	150 cm „ 4-30,
Črn saten	120 cm „ 3-80,
Gladek saten	130 cm „ 5-90,
Črn thibet	120 cm „ 2-95,
Volna mušola	99 cm „ 8-90,

Nogavice, maje, naramnice, spodveze, robei in odeje po najnižjih cenah v Trstu.

ZDRAVNIK

dr. L. SIMONITI,
bivši asistent za notranje bolezni,
sprejema vsak dan v **Gorici,**
PIAZZA VITTORIA (na Travniku) št. 6/II.
(nasproti lekarni Cristofolletti.)

od 9. - 12. in 3. - 4.

Ob sredah po četrti uri na lastnem domu v

Biljani v Brdih

Zobozdravniški ambulatorij

TRST - - Via delle Sette Fontane 6.

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. Našim ljudem z dežele poseben popust za poine stroške. Govori se slovenski. — Delo zajamčeno! — Odprto od 9.—13. in od 15.—19. Ob nedeljah od 10.—12.

Pile „Jenny“
SO
najboljše!

Odlikovana tovarna pil in rašp
Jenny Frères & Comp. S. A.
Audincourt - Francija
Zaloga za Julijsko Krajino:
Peller, Kahan & Comp.
družba z o. z.
Trst, via S. Nicolò št. 12 - telefon št. 41-18.

Pile „Jenny“
SO
najboljše!

nesle v Malo Azijo. Od tu je bila prav kratka pot na Sicilijo in v Marsej, južno francosko luko. V treh letih je takrat kuga pobrala okoli 25 milijonov ljudi. Po l. 1350. je kuga nenadoma izginila. Pojavila se je v Evropi zopet v 16. in 17. stoletju. V novejši dobi so jo doživeli v ruski pokrajini Astrahan. L. 1908. so se pred njo tresli v Hamburgu in Bremenu. V vzhodni Aziji pa ni nikdar prav potihnila.

Človeštvo se kuge danes še prav tako boji kot v preteklih stoletjih. Saj ni čudo, ko pa še danes ni prave obrambe proti njej. L. 1897. se je v Benetkah sešla posebna konferenca držav, kjer so obravnavali, kako se je moč ubraniti kuge. Vse države so potem pristopile h »kužni konvenciji« ter so v Carigradu izbrale poseben »vrhovni zdravstveni svet.« Ta odbor ima nalogo ubraniti kugi prehod preko Carigrada in Aleksandrije v Evropo. S temi zdravstvenimi odredbami ter z razkuževanjem ladij so kugo precej omejili. Vendar bo pa še vedno ljudstvo molilo iz globoke vere tisto prošnjo iz litanij »Kuge . . .«

Književni pomenki.

»Družinska kuhinja«.

Sestavila Marta Uršičeva. — Izdala Goriška Mohorjeva družba. — Gorica 1930. — To je prva slovenska kuhinjska knjiga, ki je izšla v Julijski Krajini. To potrjuje tudi njena vsebina, kajti v njej dobiš navodila, kako se razne jedi pripravljajo na naš, primorski način. Več receptov je tudi takih, ki veljajo prav posebno za nekatere kraje naše dežele, n. pr.: idrijski krompirjevi žlikrofi, vipavska potica itd. Pisateljica pravi v uvodu: V naši domačiji se srečujeta sever in jug. Severna kuhinja ljubi meso, maščobe, svinjine, močnate jedi, jug nam nudi obilje zelenjave, sadja, morskih rib. Zato je tudi naša kuhinja raznolična, pestra. Zato prinaša ta knjiga kuharske listke za severne in južne pridelke, in sicer pripravljene na način, ki je pri nas udomačen. Knjiga vsebuje 500 receptov, ki so uvrščeni v skrbno urejena poglavja. Recepti so prirejeni za 6 oseb. Mere so zelo razvidne, tako da jih bo, če je družina manjša ali večja, gospodinja z lahkoto sorazmerno zmanjšala ali povečala. Ker je knjiga namenjena predvsem mladim, novim gospodinjam, so v njej tudi recepti za jedila, ki jih pri nas pogostoma kuhamo. Sem spadajo v prvi vrsti naše »mineštre«. Hvale vredno je to, da bodo lahko kuharice našle v tej knjigi navodila za okusne in za naše razmere ne predrage jedi. Tako bodo tudi gospodarji zadovoljni. Pa tudi za družinske slavnosti, svatbe, godove in botrinje bo kuharica našla v »Družinski kuhinji« izvrstna navodila.

»Družinska kuhinja« stane 5 lir; dobi se v Katoliški knjigarni v Gorici in po drugih večjih knjigarnah v Trstu in Gorici.

Gospodarstvo.

Trg kmečkih pridelkov.

Trst, 30. septembra 1930.
Sadje: grozdje 120—240, fige 80—100, breskve 280, jabolka 200—240—400.

Od 29. septembra dalje
so otvorjeni

**„MAGAZZINI
DEL POPOLO“**

manufakturna
skladišča

Gorica - via Garibaldi 6 - Gorica
telefon štev. 510.

Zelo nizke cene!!

**Nadaljuje se velikan-
ska razprodaja !!!**

Platno; blago za hlače; frštajn; blago za
moške in ženske; maje iz volne in fr-
štajna; pleteni telovniki; ženski životci;
nogavice; odeje itd.

**Številni odjemalci
so potrdili, da so
cene res nizke in
da je blago res
prvovrstno.**

**Pridite nakupit še za časa in oglejte
si naše cene.**

Izrabite priliko!

Zelenjad: Radič 50—400, zelje 50, vrzote 90, solata 90, solatica 140, jajčevce 140, fižol v stročju 80—100, špinata 120—140, domača 260, blitva 80, pesa 50, paprika 90—100, paradižniki 90—100, šelin 80.

Krompir 50.

Gorica 1. oktobra 1930.

Sadje: Grozdje moškata 200, rebula 110—140, ameriško 100, jabolka 80 do 150, hruške 200 do 300, kostanj 100 do 140, smokve 60.

Zelenjad: fižol v stročju 80, za mrvenje 100, solata endivija 40 do 50, vrzote 50, kapus 40, špinata 80, kumarice 80, koče 80, paprika 50, jajčevce 100.

Krompir 30 do 35, **jajca** 58 do 65, **maslo** 11 do 12.

Opomba: V inozemstvo ne gre skoraj nič, večinoma le v Trst.

Indeksne cene.

Pod indeksnimi cenami razumemo današnje cene v primeri s cenami, ki so bile v veljavi pred vojno v letu 1913. Gospodarski strokovnjaki smatrajo l. 1913. za redno leto; takrat so bile cene v pravem razmerju z zlato (zlate cene) in je bilo tudi pravo razmerje med cenami različnega blaga. Zato vzamemo pri računanju sedanjih indeksnih cen predvojne cene za število 100 in računamo: koliko moraš dati danes za blago, za katerega si pred vojno plačal 100 denarnih enot, (lir, kron, dolarjev, frankov itd.).

V posameznih državah so posebni statistični uradi, ki vodijo seznam teh cen. V Italiji računa indeksne cene Gospodarski svet v Milanu (prejšnja trgovska zbornica). Po teh podatkih so danes v Italiji sledeče indeksne cene (v trgovini na debelo):

1. Hrana rastlinskega izvora (žita, krompir, zelenjad, olje itd.) 407.

2. Hrana živalskega izvora (meso, maslo, sir, jajca, itd.) 460.

3. Oblačilni predmeti (izdelane tkanine, konoplje, lan, svilodi itd.) 292.

4. Kemični predmeti (umetna gnojila, drogerije, galica, barve itd.) 390.

5. Rude in kovine (žveplo, železo itd.) 394.

6. Stavbeni material (les, opeka, cement itd.) 515.

7. Različni industrijski izdelki (stroji, itd.) 471.

Če bi delili vse predmete le v dve skupini, in sicer v hrano in industrijske izdelke, dobimo za hrano indeksno številko 431, za industrijske izdelke pa 387, kar pomeni, da je treba danes dati 431 lir za tisto hrano, katero si dobil l. 1913. za 100 lir in da moraš dati 387 lir za toliko industrijskih izdelkov, za katere si potrosil pred vojno 100 lir. Iz tega sledi, da je danes v Italiji hrana nekoliko dražja kot industrijski izdelki. Indeksna številka za vse blago v Italiji je 399.

Seveda ne veljajo zgornje indeksne cene v enaki meri za vse blago. Vzemimo za primer jajca in koruzo. Pred vojno si dal pri nas za eno jajce 5 vinarjev, danes moraš dati 50 stotink, torej je razmerje kot 1 : 10 (jajca so desetkrat dražja). Kvintal koruze si pred vojno dobil za 18 kron, danes jo

dobiš za 66 lir, torej velja tu razmerje kot 1 : 3.66 (koruza je danes le 3.66 krat tako draga kot pred vojno.) Torej so se jajca mnogo bolj podražila kot koruza.

Rečeno pa velja le za cene v papirju. Če hočeš primerjati današnje zlate cene s predvojnimi (zlatimi cenami), potem moraš vzeti za podlago zlato. Glede Italije velja razmerje 100 : 368, kar pomeni, da moraš dati danes 368 navadnih lir za tisto množino zlata, za katero si dal pred vojno 100 lir. Če primerjaš zlato podlago 100 : 368 z indeksnimi številkami zgoraj navedenih sedmih skupin blaga, vidiš, da so vse številke razen pri skupini pod 3 (oblačilni predmeti) višje kot 368. To pomeni, da moraš dati za šest skupin

blaga več zlata kot pred vojno, le za oblačilne predmete manj. V zlatu so se torej oblačilni predmeti pocenili, vsi ostali so se podražili. Če pa ne delamo teh razlik, temveč gledamo na splošno ceno blaga, ugotovimo, da se je blago na splošno podražilo. Zlata indeksna številka za Italijo je danes 108, katero dobiš, če deliš skupno indeksno številko 399 z zlato številko 368. Zlata indeksna številka 108 pravi, da moraš danes dati 108 zlatih lir za isto blago, katero si dobil pred vojno (1913. leta) za 100 lir.

Za posamezne države veljajo različne indeksne številke, ker se ni blago povsod enako podražilo. Zlati indeks za Zedinjene države Severne Amerike je 125, za Anglijo 109, za

Tvrdba

Davide Cavaliere - TRST

z izgotovljenimi oblekami in draperijami ter lastno krojačnico prvega reda

na Corso Garibaldi šte. 4, I. nadstr.

naznanja cenj. občinstvu, da ji je došla popolna zaloga jesenskega in zimskega blaga za moške

OBLEKE — POVRŠNIKE — SUKNJE

iz najboljših domačih in inozemskih tvrdk, v lastni delavnici pa smo izdelali iz blaga, ki je bilo poprej še dobro namočeno, veliko množino OBLEK — POVRŠNIKOV — BERBERRYS — TRENCH COATSOV — SUKENJ — ŠPORTNIH IN PISANIH HLAČ v najnovejših risbah in po

zelo nizkih cenah.

NB. — V naših izložbah na Corsu Garibaldi šte. 6, nasproti našim prostorom, so razstavljeni ostanki blaga v različni velikosti po resnično nižjih cenah, kot smo jih sami plačali.

EDINA PRILIKA!

IZKORISTITE JO!

Ne kupna cena, marveč vzdrževalni stroški in trajnost narede posnemalnik cenenege ali dragega. Dolgo trajajo brez popravil samo pristni posnemalniki in pinje „**DIABOLO**“.

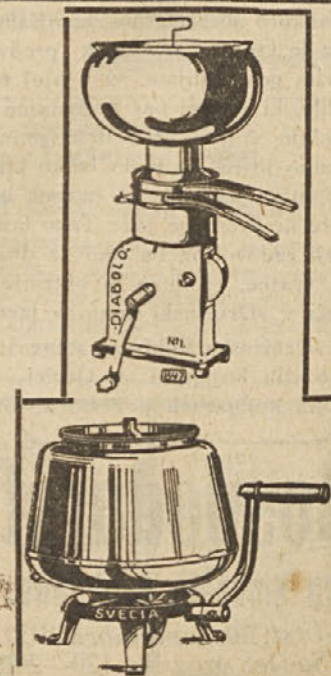
KMETJE!

Ne izbirajte, kar je poceni, marveč, kar je dobro!!!

Za pojasnila se obrnite na

Vittorio Jonson — GORICA,

Via Contavalle 4-II. (Casella 25).

Nemčijo 125, za Francijo 108, za Rusijo 187 itd. Iz teh števil sledi, da so se cene blagu najbolj podražile v Rusiji, v Italiji in tudi drugod pa da se polagoma bližamo predvojnimi cenam. Posamezne skupine blaga so danes že cenejše kot pred vojno.

Gnilo grozdje.

Še enkrat pozivamo vinogradnike, da pri trgatvi strogo ločijo gnilo grozdje od zdravega. Zdravo grozdje zmastite posebej in napolnite z moštom ali mladim vinom posebne sode. Gnilo grozdje zmastite tudi posebej. Ne mešati, ker drugače boste imeli vino, ki bo podvrženo vsem možnim boleznim, predvsem pa rjavemu. Še nikdar tudi niso bile tako na mestu čiste vinske kvasnice, kot so letos, posebno ker mošt v tem slučaju lahko žveplamo. Navadne naravne kvasnice težko prenesejo žveplanje mošta, žveplanje pa je letos nujno potrebno. Zato svetujemo vinogradnikom, da si nabavijo selekcionirane (odbrane) vinske kvasnice.

Laneno seme.

Na svetu se prodaja predvsem rusko laneno seme, katerega se porabi največ za napravo lanenega olja. Laneno seme pa rabimo z velikim uspehom tudi v živinoreji.

Živini dajemo laneno seme predvsem v obliki napojev, ki vplivajo blagodejno na prebavo in tudi kot lahko čistilo. Predvsem se priporočajo taki napoji za krave v zadnjih mesecih nosečnosti. Izkušnje pravijo, da je po rod potem lažji. Laneni napoji pa vplivajo tudi na mlečne žleze in tako krave dajejo več in bolj mastnega mleka.

Zato pa bi morali naši živinorejci redno dajati živini — posebno kravam — lanene napoje, katere napravimo, če laneno seme skuhamo.

Davek na koze.

Davek na koze je spremenjen in sicer: Za tekoče leto so morali kozorejci plačati po 10 lir davka za vsako kozo do treh, po 15 lir za četrto do deseto glavo in 20 lir za vsako nadaljno. Po novih določbah (v veljavi od 1. januarja 1931. naprej) ne plača nobena davka, kdor ima tri ali manj koz, po 10 lir na glavo če jih ima do deset in po 20 lir na glavo, če jih ima več kot deset. Razliko med dosedanjo in prihodnjo obdavčitvijo pokaže najlepše sledeči primer:

Če je dosedaj imel posestnik 12 koz, je plačal

- 30.— L za prve tri
- 105.— L za nadaljnjih sedem in
- 40.— za zadnji dve

175.— L skupaj.

Po novi obdavčitvi bo plačal za vsako izmed 12 glav po 20 lir, torej skupaj 240 lir. Iz tega sledi, da je vlada s spremembo hotela oprostiti davka uboge, ki imajo eno do treh koz, prisiliti pa kozjerejo v velikem.

Glavnato zelje

in drugo zelenjad moraš oprostiti plešela. Tudi gnojš še vedno lahko, in sicer je sedaj gnojica najprikladnejše gnojilo. Razredči jo z vodo ali pa zalivaj med dežjem.

**Če hočete dobro porabiti denar,
kupujte vedno pri dobroznani**

trgovini

GIUSEPPE CORRETTI,

naslednici trvdke

G. STRUCHEL,

ZOPET OTVORJENI

v novih

prostorih

ulice via Mazzini 38 in via S. Lazzaro 8

TRST.

**BOGATA
IZBERA**

volnenega blaga za moške in ženske, svile, žameta, čipk, rut, ogrinjalk, majic, nogavic, rokavic, volnenih telovnikov, za moške ženske in otroke, zaves, preprog, dolgih in obposteljnih, volnenih odej in kolvrov, trližev za žimnice.

**VELIKA
ZALOGA
PODLOGE**

za moške in ženske, perila, izgotovljenega in na meter za moške in ženske, fanele, frštanja, prtenine, brisač, žepnih robčkov, ovratnikov, ovratnic, naramnic, kožuhovine za okraske, prejice volnene in bombaževinaste za vezenje, trakov in druge drobnarije.

NB. — Vse blago je na novo dobljeno in zajamčeno prve vrste, prodajamo ga po cenah, ki jim ni konkurence.

Širite „Novi list“!

**ZA OBUVALO RABITE
SAMO ČISTILO**

LODIS,

KI USNJE OHRANI, OMEČI
IN OSVETLI.

Izdelek trvdke „SIDOL COMPANY“ - Trst, via della Fonderia 3.

Saje.

Kmetovalci mečejo saje na gnojišče, kamor tudi spadajo. Na noben način pa naj jih ne mečejo po poteh, ker vsebujejo tudi saje nekaj redilnih snovi, predvsem dušika. Marsikje uporabijo saje za zalivanje zelenjadi. Saje pomešajo z vodo in z mešanico zalijejo. S tem dajo zelenjadi redilnih snovi in delujejo tudi proti škodljivcem.

Prepozno cvetje.

Iz več krajev dežele, posebno iz Vipavske doline, smo dobili poročila, da se nahajajo v popolnem cvetju mnoga črešnjava in jabolčna drevesa. Kjer je toča uničila na trti mlade poganjke, so se razvili iz oči za drugo leto novi poganjki, ki so zagnali zarod, ki je sedaj v cvetju. Ti pojavi so za naravoslovca zanimivi, za kmetovalca pa žalostni, ker potroši rastlina letos tisto silo, katero bi morala hraniti za prihodnje leto.

Lepilni pasovi.

Letos ste videli, kakšno škodo napravijo gosenice. Kmalu bo čas, da privežete na debela lepilne pasove in tako zabranite samici zimskega pedica, da ne bo mogla zlezti na drevo. Nabavi si pravočasno lepilne pasove.

Nove postave.

VPIS V SEZNAM POLJSKIH DELAVCEV.

Pred kratkim so začele davčne izterjevalnice izterjevati prispevek za sindikat poljskih delavcev. Pomotoma je bil predpisan prispevek za sindikat poljskih delavcev tudi sinovom in hčeram kmečkih posestnikov, ki itak že plačujejo prispevek za sindikat kmečkih gospodarjev. Istotako se je lahko tudi zgodilo, da je bil prispevek predpisan tudi članom drugih sindikatov. Kdor misli, da mu je bil prispevek pomotoma predpisan, lahko zaprosi komisijo, da odredi njegov izbris iz seznama poljskih delavcev. Rekurz je treba vložiti na tale naslov: »Commissione per la decisione dei ricorsi contro l'iscrizione nei Ruoli dei lavoratori agricoli.«

O ZAKLADU.

Pred kratkim smo razložili v »Novem listu« določbe italijanskega civilnega zakonika o najdenih stvareh. Zato naj danes sledi kratek pouk o zakladu.

Pod zakladom razumemo premičnino, ki je nekje skrita ali zakopana tako, da ne more nihče dokazati, da je njen lastnik. Pod zakladom je treba razumeti le dragocene premičnine, ki so skrite ali zakopane v kakem zemljišču, ne pa v kaki omari ali v skrinji. Stvari, ki so skrite v omari ali v skrinji, ali v kaki drugi premičnini, je treba smatrati za izgubljene, in jih je treba vrniti lastniku.

Predvsem pa je važno, da ne more nihče dokazati, da je lastnik skrite in

KABINET ROENTGEN

Primarj

dr. DE FIORI AUG.

GORICA, Corso Vitt. Eman. III. št. 14-11
od 9. — 12. in od 2. — 4.

Odlikovani zobozdravniški ambulatorij

R. BREZIGAR

SPREJEMA

V GORICI

na Travniku št. 17/1 (Piazza Vittoria)

poleg kinematografa.

ZDRAVNICA

dr. VILMA DOMINCO,

bivša asistentinja kr. klinike za porodništvo in ženske bolezni v Florenci

sprejema

od 10. — 12. in 15. — 16. ure

GORICA,

ulica Corso Vittorio Emanuele III. številka 59.

Posebnosti: zdravljenje z ultravijoletnimi žarki.

Milo

najboljše milo za
pranje.

Zagotovljeno pristno
98.26 % brez sode.

10.000 Lir jamstva
za pristnost.

Tovarna Pollitzer - Trst.

Združili smo vse naše dolgoletno izkušstvo in zmožnost, da smo preskrbeli nešteto predmetov za novo sezono.

Naše veliko skladišče

je prenapolnjeno z zadnjimi modnimi novostmi v velikanski izbiri po najprikladnejših cenah.

Naše osebje, ki je znano kot redno in ljubeznivo, bo na razpolago z nasvetom in navodilom vsakemu posamezniku.

VOLNENINE:

Knickerboker za plašče, tip težak, redka prilika, 70 cm vis. L 8.50
Voln. blago za obleke, fant., 70 cm v. L 9.—
Voln. blago za obl., z ubodi, 70 cm v. L 12.—
Tweed, fantazija, za plašče, in »tail-leurs« iz pristne volne, 140 cm vis. L 21.—
Velour za plašče, v vseh barvah, brez risb, vis. 140 cm L 21.—
Fiammingo volnen, za obleke, v majhnih risbah, 125 cm vis. L 23.—
Tweed, fantazija za plašče, iz pristne volne, različnih risb, 140 cm vis., v veliki izbiri L 25.—
Tweed težak za plašče, v modernih risbah, 140 cm vis. L 35.—
Tweed težak za plašče, v risbah fantazija, 140 cm vis. L 45.—
Duvetine za plašče v vseh modernih barvah, brez risb, 140 cm vis. L 48.—
Blago Buchè, finejši tip, zadnja novost, 140 cm vis. L 48.65
Duvetine melange, za plašče, vdelan, težak in vseh barvah, 140 cm vis. L 58.—

SVILENINE:

Damask za prevleke od L 4.40 naprej
Charmisette svil., v enot. b. od L 5.— naprej
Brokat težak za podlogo od L 6.— naprej
Ražo iz bomb. za zim. podloge od L 6.— naprej
Crepe marocaine za obleke od L 9.— naprej
Crepe marocaine »Souplesse«, v modernih barvah od L 12.— naprej
Crepe Georgette, zelo težak od L 16.— naprej
Crepe Chine »Scintilla« od L 17.— naprej
Crepe Satin, barve zad. nov. od L 18.— naprej
Satin »Sultana« za plašče od L 18.— naprej
Georgete iz naravne svile od L 23.— naprej
Crepe de Chine, zelo težak, iz naravne svile od L 34.— naprej
Crepe faille zelo težak, iz pristne svile od L 42.— naprej
Faille flammings, za plašče od L 45.— naprej

BOMBAŽEVINE:

Frštanj tenis, dobre vrste in brez risb, 70 cm vis. L 2.20
Frštanj črtan v barvah, trpežne kakovosti, za pižame in perilo, 70 cm vis. od L 4.— naprej
Frštanj piketiran, 70 cm vis. od L 4.— naprej
Frštanj enot. bar., tež., 70 cm v. po L 3.60, 4.50.
Frštanj »Drappè« z velikimi cvetličnimi vzorci, moderne risbe, 70 cm vis. L 4.50
Blago tkano iz trpežnih barv, v risbah fantazija, 70 cm vis. po L 4.40 in 4.80
Frštanj enotne barve, posebno težke vrste, 70 cm vis. po L 5.50 naprej
Frštanj z dvojnimi licem in posebnimi vzorci, 70 cm vis., v vel. izbiri po L 4.90 in L 5.50
Frštanj z dvojnimi licem, posebne težke vrste, 70 cm vis. po L 7 in L 7.50
Zameti fantazija, velika izbira, vrste, ki se dajo prati, 70 cm vis. L 7.80
Blago tkano, poseb. tež. vrste, 70 cm v. L 8.—
Frštanj »Matelassée«, zadnja novost, v enotnih barvah in z risbami, 70 cm vis. po L 7 in 9.

ÖHLER

TRST,
Corso V. Eman. III. št. 16.

zakopane stvari; če kdo dokaže, da je lastnik skrite stvari, sme zahtevati od najditelja, da mu jo izroči, ker dotična stvar ni zaklad. Iz tega sledi, da ne izgubi lastnik, ki je kako premočnino zakopal v tujem zemljišču, lastnine na tej premočnini. Čeprav bi bila premočnina več ko 30 let zakopana v tujem zemljišču, se lastnina ne izgubi, ker je ne more lastnik zemljišča priposestevovati, ker zanjo niti ne ve. Le če ne more nihče dokazati, da je lastnik v zemljišču zakopanih stvari, lahko govorimo o zakladu.

Komu pritiče zaklad?

Člen 714. določuje, da pritiče zaklad lastniku zemljišča, v katerem je bil zakopan, če ga je lastnik našel. Če pa je našla zaklad tretja oseba, pritiče polovica zaklada lastniku zemljišča, druga polovica pa najditelju. Najditelju pa pritiče polovica le tedaj, če je našel zaklad na tujem zemljišču le slučajno. Ako pa je najditelj šel prav na delo, da bi našel zaklad v tujem zemljišču, nima pravice do polovice zaklada. Vzemimo pa slučaj, da je najditelj prestopil tuje zemljišče in ga izkopal, da bi speljal vodo s tujega na svoje zemljišče, ali ima pravico do polovice zaklada, če ga pri tem delu najde? Da, ker ga je našel slučajno. Pri tem ne pride v poštev dejstvo, da je oškodoval tujo lastnino, ker je samovoljno hotel speljati vodo iz tujega zemljišča na svoje. Lastnik ga seveda lahko toži radi motenja posesti in za odškodnino, toda pravico do polovice zaklada ima kljub temu, ker ga je le slučajno našel. Kakor vsak drugi najditelj, tako ima tudi posestnik (ne lastnik) v dobri ali slabi veri zemljišča, v katerem je zaklad zakopan, pravico do polovice zaklada samo tedaj, če ga le slučajno najde. Če pa gre na delo, da bi zaklad našel, nima te pravice.

Kdor najde zaklad v tujem zemljišču, zagreši tatvino, če si ga prilasti, ako ga ni slučajno našel. Če bi ta najditelj prodal zaklad tretji osebi, zahteva lahko pravi lastnik ali pa lastnik zemljišča, da mu tretja oseba zaklad vrne, ker je bil ukraden.

Delavci in zaklad.

Najditelj, ki je le slučajno našel zaklad, ima pravico do polovice zaklada. Kaj pa velja za slučaj, da je lastnik zemljišča naročil delavcu, kako naj dela na zemljišču in če je delavec pri tem delu našel zaklad? Pravico do polovice zaklada ima delavec le tedaj, če je našel zaklad le slučajno, torej ne pri delu, ki je imelo namen najti zaklad; če pa je gospodar naročil delavcu, naj najde zaklade, nima delavec pravice do polovice zaklada. Če je več delavcev, ima pravico do zaklada le tisti delavec, ki ga je prvi slučajno našel.

Najditelj in lastnik imata pravico do zaklada, in sicer vsak do polovice. Po sami postavi pritiče polovica zaklada lastniku zemljišča in druga polovica najditelju. Med njima ne vlada le osebni odnos, marveč stvarni, zato postaneta takoj oba na polovico lastnika zaklada.

Civilno inženirska pisarna dr. ing. Gabersčik Oskar, TOLMIN,

izvršuje vsa civilno inženirska dela in vsako vrstne projekte; napravlja načrte in vse potrebno za priznanje vodnih pravic ter za žične vzpenjače; meri in parcelira zemljišča; izdeluje zemljiške skice za kupnoprodatne pogodbe; razne cenitve za privilegirana posojila itd.

Gostilna „Alle CORRIERE“

(tik Caffè Fabbri)

v TRSTU — via Romagna št. 4.

Domača kuhinja, vipavsko in istrsko vino ter kraški teran. — Postajališče potniških avtomobilov in ljudi z dežele.

LASTNA ZALOGA VINA v Trstu Viale XX Sett. 94
Vljudno se priporoča

lastnik F. STRANCAR.

Zobni zdravnik dr. Robert Klavafy

v TRSTU

SE JE PRESELIL
v ulico CARDUCCI 10/11.

Ob srečah in sobotah ordinira
v POSTOJNI

NAJTRDNJEJŠE POHIŠTVO

IN ZAJAMČENO
PO NAJNIZJH CENAH

dobite v tovarni

G. BIECHER

TRST — Via dell'Istria 27.

Najbolj moderne sobe, kuhinje in jedilnice. Razpošiljamo po deželi.

Veliki popust!

V TRSTU, VIA RIBORGO 25, podružnica Piazza Piccola 1 (za magistratom). POVA TRGOVINA ČEVLJEV (25) „CONCORRENZA CALZATURE“ (25) (TEKMA ČEVLJEV),

Nekaj primerov našega

PRVENSTVA V ZNIŽANJU:

moški čevlji, zelo močni, šivani iz črne telečje kože lir 39.— par,
moški čevlji, nizki, zelo močni, šivani, iz rumene telečje kože lir 49.— par,
moški čevlji, težki, z lesenimi žeblički, iz črne kravje kože lir 44.— par,
ženski čevlji, črni, zelo močni, šivani, z usnjato peto lir 32.— par,
ženski čevlji, iz rumene telečje kože in svetlega ševro, z usnjato peto lir 45.— par,
ženski čevlji v najmodernejših barvah in veliki izbiri, z usnjatimi in lesenimi petami po lir 29.—, 33.—, 35.— par.

Razven tega imamo v zalogi veliko izbero čevljev za otroke po cenah, ki pobližajo vsako konkurenco.

Tvrška Teod. Hribar - Gorica,

CORSO G. VERDI št. 32.

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

TOLMIN

Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik
dr. P. Ugo Netzbandt,
izvežban na klinikah na Dunaju in v Monakovem
(na Bavarskem)
sprejema

v Tolminu vsako soboto in nedeljo
(pri drju Bussiju),

v Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10).

Dott. GIUS. COMEL,

specialist za bolezni v

ušesih, nosu in grlu,

bivši operater na univ. klinikah prof. Neumann in Hajeka na Dunaju in asistent prof. Brunettija v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah.
Sprejema od 9.-11. predp. in od 3.-4. pop.
Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

KROJAČNICA

naslednikov Pelegrina Levi-ja

TRST — Corso Vitt. Eman. 31

Bogata izbira domačega in inozemskega blaga za moške in ženske. Velikanska zaloga nepremočljivih plaščev znamke „PIRELLI“.

Vprašanja in odgovori.

V 38. številki »Novega lista« je bilo priobčeno vprašanje št. 648. o nekem nezakonskem otroku. Ker je vprašalka podpisala vprašanje z neresničnim naslovom, jo vabimo, da nam javi točen naslov v svojo in otrokovo korist.

Vprašanje št. 678: Pred vojno sem se poškodaval pri delu in sem dobival prej 18 kron na mesec podpore, potem 18 lir, sedaj so me pa poklicali na zdravniški pregled in mi določili mesečno podporo od 9 lir. Ali lahko prosim za enkratno likvidacijo? — **Odgovor:** Prošnjo lahko napravite na urad, ki Vam izplačuje, a bo skoro gotovo zavrnjena.

Vprašanje št. 679: Sem kmet in že več let bolan. Imam sina, ki bo klican na prihodnji nabor. Poleg dotičnega sina imam še 6 otrok, od katerih pa ni še nobeden sposoben za delo. Ali bi imela prošnja za skrajšano vojaško službo kakšen uspeh? — **Odgovor:** Ako Vas uradna zdravniška komisija prizna za vsako delo popolnoma nesposobnega, ima Vaš sin pravico do najkrajše, to je trimesečne službe, čeprav nimate 65 let. Pod omenjenim pogojem pa ima Vaš sin pravico do najkrajše vojaške službe le tedaj, če je edini sin ali prvorojenec, ki nima nad 16 let starega brata. Prošnjo vložite ob priliki nabora na naborni urad (Ufficio Leva).

Vprašanje št. 680: Naša vas ima kos skupnega zemljišča, na katero je odmerjenega 48 lir zemljiškega davka. Jutarjev nas je 19, občin pa zahteva od posameznika po 42 lir. Kako je to mogoče? — **Odgovor:** Nam se tudi zdi krivično; napravite prošnjo na občino, da Vam odmeri prispevek sorazmerno z užikom. Če občina ne ugodí prošnji, pritožite se pri prefektu.

Vprašanje št. 681: Sem krojač in znam tri jezike (slovensko, italijansko in nemško). Prihodnjič bom šel na nabor. H kateri vrsti vojaštva naj se javim, da bom bolj hitro napredoval? — **Odgovor:** Je vseeno. Če boste kaj vredni, boste napredovali. Najbrže pa boste odslužili vojaško službo kot krojač, ker take rokodelce rabi vsaka vrsta vojaštva.

Vprašanje št. 682: Sem kmet, imam 50 let in sem si radi živine zlomil roko. Ali mi ne pritiče neka odškodnina, oziroma zavarovalnina? — **Odgovor:** Zdravnik, ki Vas je zdravil, bi bil moral vložiti prošnjo v Vašem imenu. Če tega ni storil, naprosite ga, da jo takoj napravi.

Vprašanje št. 683: Kakšna bolezen je vnetje reberne mrene? Kako se zdravi? — **Odgovor:** Vnetje reberne mrene ali znanstveno imenovano pleuritis, je vnetje mrene, ki pokriva pljuča in prsni koš od znotraj. Kar se zdravljenja tiče je nujno, da se obrnete do Vašega zdravnika, ker edino on Vam bo po dobri preskavi lahko dal za Vaš slučaj primerna zdravila.

Vprašanje št. 684: Prehladil sem se in že več časa pokašljujem ter imam katar. Kaj naj napravim? — **Odgovor:** Vsak kašelj in katar, ki traja več kot par tednov, je sumljiv. Zato Vam ne moremo drugega svetovati, kot da se obrnete na zdravnika. Dobro sredstvo za katar je gorko mleko, v katerem se je kuhal žajbelj z medom.

Vprašanje št. 685: Imam pravico do skrajšane vojaške službe. Koliko časa bom služil? — **Odgovor:** Kdor ima pravico do skrajšane vojaške službe, služi navadno 12 mesecev; če pa je dokončal z dobrim uspehom oba tečaja predvojaških vaj, potem služi le 9 mesecev. Kdor ima pravico do najkrajše vojaške službe, služi 6 mesecev; če pa ima predvojaške vaje, le 3 mesece. (Opomba: Ker smo slična vpra-

Ortoped N. BECCHI — TURIN, via Ormea štev. 32., IZVEDENEC ZA ZDRAVLJENJE **K I L E** BREZ OPERACIJE.

O velikem uspehu nam pišejo sledeči novi ozdravljeni: Bogatelj Ivan, Lokavec pri Ajdovščini štev. 132, Fabjan Katerina, Borut štev. 53 (Istra), Fink Alojzij, Schnalstal (Bocen), Massaruto Ivan, Portogruaro (Benetke).

Opozarjamo, da bodo ortoped N. Becchi in njegovi pomočniki prišli v naslednje kraje:

v **GORICO:** v nedeljo 5. in ponedeljek 6. oktobra v hotel »Angelo d'Oro«,

v **Čedad:** 7. oktobra v hotel »Trieste«, v **Kormin:** 8. oktobra v hotel »Leon Bianco«,

v **Tolmin:** 9. okt. v hotel »Modrijan«, v **Idrijo:** 10. oktobra v hotel »Didič«, v **TRST:** vsako nedeljo in v soboto 11. oktobra na Corso Vitt. Eman. III. štev. 41, I. nadstropje,

v **PULJ:** 18. okt. v hotel »Miramare«, v **Zader:** 19. oktobra v hotel »Bristol«, na **Mali Lošinj:** 20. in 21. oktobra v hotel »Italia«,

na **Osor:** 22. okt. v hotel »Obsirto«, na **Cres:** 23. oktobra v hotel »Adria«, v **Mošćenice:** 24. oktobra v hotel »Armanda«,

na **REKO:** v soboto 25. in nedeljo 26. oktobra v hotel »Rojak«,

v **Labinj:** 27. oktobra v hotel »Monte Maggiore«,

v **Pazin:** 28. oktobra v hotel »Roma«.

N. B. Ortoped N. Becchi pride na željo tudi na dom.

Novi veliki dohodi PRI TVRDKI **ALL' ECONOMIA FAMILIARE** Trst - Piazza Ponterosso N. 5

Madapolam po L 1.75,
platno »Madonna«, težko, 80 cm vis. po L 2.50,
platno po tipu laneno po L 2.60,
jajčna kožica po L 2.75,
platno težko v dvojni višini po L 2.90,
platno za rjuhe, 150, 180 in 240 cm po L 3.90
naprej,
platno mešano, 1/2 lanu, 150 cm vis. po L 10.80,
platno iz pristnega lanu, 150 cm vis. po L 15.—,
flanela težka v vseh barvah . po L 2.25 naprej,
pike frštanjast po L 3.50 naprej,
frštanj težak, z dvojn. licem po L 4.90 naprej,
svila težka za površnike, bela in črna po L 25.— naprej,
krep saten v vseh barvah . po L 18.50 naprej,
blago za površ., 150 cm. vis. po L 7.50 naprej,
blago iz prist. volne (Twed) po L 29.— naprej.
Bogata izbira brisač, bombaževinastih in volnenih majic, telovnikov, pullowerjev itd. — Vse po pravi konkurenčni ceni.

„Al buon mercato“

TRST — VIA ARCATA 16 — TRST.

Veliko skladišče moških in deških oblek, na novo založeno z največjo izbero: površnikov in sukenj v vseh modernih barvah. Štaterske jope z navadnim in kožuhočinastim ovrtnikom. Vedno nova izbira temnih, svetlih, pisanih flanelastih modernih hlač in posameznih črnih, plavih in pisanih jopičev. Velika zaloga delavskih oblek, hlač in jopičev. Govorimo slovenski. Cene zelo ugodne.

ZDRAVNIK
dr. G. GREGORIG
za notranje bolezni
sprejema vsak dan
od 10. - 12. in od 3. - 4. ure
V **GORICI**, Viale XXIV. Magg. (prej via Tre Re) štev. 9. v pritličju.

RUDOLF KOLL,

zobozdravniški atelje,
ustanovljen l. 1892.

odlikovan z najvišjimi odlikovanji iz Londona, Pariza, Dunaja, Gorice, Vidma in St. Louisa, sprejema v **GORICI**,

via Arcivescovado 1, vsak dan od 9.—12. in od 14.—17.,

v **KOBARIDU**
(pri gostilni Miklavič)
pa od 1. do 8. oktobra.

KMETOVALCI!

Da je letošnja sadna letina izpadla tako slabo, je pripisovati v veliki meri škodi, katero je prizadel pedic vsemu sadnemu drevju po celi deželi. Te škodice pa niso utrpeli oni, ki so lanske jeseni ovili debela svojih sadnih dreves z lepilnimi pasovi znamke:

FIX-FERTIG

Zato si pravočasno nabavite te pasove pri:

agronomu
JUSTU UŠAJU,
GORICA,
Piazza della Vittoria 4.

Lahek motor, 175 cm³, znamke M. M.

ki lahko vozi brez dovoljenja in brez tablice, za šport in velike ture, se proda na obroke. Porabi zelo malo bencina. — Vprašajte za cenik. — Edini zastopnik je U. Barbolini. — Delavnica je v Trstu, Viale Regina Elena, št. 27.

šanja že večkrat pojasnevali, bodo v bodoče vsa vprašanja iste vsebine romala v koš.)

Vprašanje št. 686: Kako se prisili dozorev letošnjih, še nezrelih cepičev? — **Odgovor:** Priroda ne prenaša nasilja. Zato bi moral kmetovalec paziti že tekom leta, da ne bo imel v jeseni še zelenih cepičev. Nekaj pomaga, če cepičem vpognete vršičke in s tem onemogočite dotok hranil v vršičke. Verjetno je, da bo tekom jeseni cepič ali vsaj del cepiča toliko dozorel, da bo imel drugo leto zdrava in močna očesa.

Vprašanje št. 687: Kako se zračuna, koliko

litrov drži sod? — **Odgovor:** Računska oblika za vsebino soda je $0.2618 \cdot v (2 P^2 + p^2)$, pri čemur pomeni »v« višino soda od spodnjega do zgornjega dna, »P« premer na najbolj širokem delu, »p« pa premer na najožjem delu (navadno premer dna). P^2 zračunate, če množite P s P; enako zračunate tudi p^2 .

Vprašanje št. 688: Ali smem krmiti deteljo, ki je polna predice? Ima li predica kakšen strup? — **Odgovor:** Predenica ne vsebuje posebnega strupa, zato dajate živini lahko brez strahu deteljo, ki je prepletena s predenico. V splošnem ima vsaka žival poseben čut proti

strupenim rastlinam, zato jih ne použije. S strupenimi rastlinami se pogosteje zastrupi »pametni« človek kot »neumna« žival.

Vprašanje št. 689: Ali ima žena pravico do pokojnine, katero je užival njen mož vojni invalid? — **Odgovor:** Ko umrje mož invalid, mora njegova žena napraviti prošnjo na finančno ministrstvo, da se pokojnina prepiše na njeno ime. Prošnji je treba priložiti: a) možev mrtvaški list, b) družinski list, c) poročni list. V prošnji je treba navesti tudi številke pokojninske knjižice in datum odloka, s katerim je bila umrlemu priznana pokojnina.

Najboljši dar, ki ga nudijo svojim odjemalcem velika skladišča trvdke

„AL RIBASSO“

U D I N E

Via Savorgnana 5

V I D E M

je v vsestranski prikladnosti cen, ki so nižje kot povsod drugod.

S prvim oktobrom bomo začeli z veliko razprodajo bogate zimske zaloge. Plačamo vožnjo na progi Gorica-Videm vsakomur, ki kupi za več kot 200 lir blaga; kdor kupi za več kot 500 lir, dobi še kosilo za dve osebi; poseben dar pa dobi, kdor kupi za več kot 1000. ■■■

V naslednjem navajamo nekatere predmete s cenami:

Žepni robčki, škotski	L 0.40	Panama za moške srajce	L 2.50	Platno »scuola« za rjuhe, 150 cm	L 4.90
Čajni prtiki	L 0.40	Platno za moške srajce, po tipu »Cormons«	L 1.95	Blago za moške hlače iz zvite niti	L 4.90
Žepni robčki z robom »azur«	L 0.70	Zefir za moške srajce	L 2.95	Srajce ali spodnje hlače vez.	L 6.50
Otroški povoji	L 0.90	Jajčna kožica, zelo fina	L 2.40	Blago za moške obleke 140 c.	L 9.—
Prtiči	L 0.90	Madapolam »Extra«	L 1.95	Domače platno za rjuhe, 240 cm	L 6.50
Moške nogavice raznobarvne	L 1.—	Trliž za blazine in žimnice	L 2.40	Moške majice iz bombažev.	L 6.50
Ženske nogavice prozorne	L 1.—	Platno »scuola«, 80 cm vis.	L 2.70	Belo platno za rjuhe, 240 cm	L 7.90
Brisače za kuhinjo	L 1.10	Ženske spodnje hlače, ple-tene	L 2.50	Blago »Velour« za žen. suknje	L 16.—
Mešane plenice	L 0.95	Belo platno za rjuhe, 150 cm vis.	L 3.95	Namizna oprema za 6 oseb	L 16.—
Gobaste plenice	L 1.20	Pletene ženske majice	L 3.90	Namizna oprema za 12 oseb	L 29.50
Bombaževinasta flanela, bela in v barvah	L 1.50	Perkal »Re dei bleu«	L 2.95	Flanelaste rjuhe	L 15.50
Frštanj v barvah za halje	L 1.60	Šaten za kovtre 120 cm visok	L 3.50	Posteljno pregr. iz trikoja	L 17.—
Gobaste brisače	L 1.80	Šaten črn 120 cm visok, fine vrste	L 3.90	»Drap« za ženske suknje	L 18.—
»Oxford« za moške srajce	L 1.30	Žamet za lov. obleke, težak	L 5.90	Kovter	L 27.—
Domače moške nogavice	L 1.50	Domače platno za rjuhe, 150 cm vis.	L 4.50	Volnena odeja »borgo jacquard«	L 42.—
Belo platno	L 1.50	Bela prtenina, 120 cm visoka	L 3.50	Kovter iz šatena, zelo fine vrste	L 38.—
Ženske nog., po tipu volnenih	L 1.90			Žimnice v 14 kg žime	L 39.—
Perkal za predpasnike	L 1.80				
Platno »Madonna« »Extra«	L 1.70				
Naramnice z dvojno elastiko	L 2.25				
Naglavni robci, črni	L 1.90				

Bogata zaloga bombaževin, moškega in ženskega blaga, napravljenega perila, lanenega in bombažastega platna vseh širin, volnenih odej, posteljnih pregrinjal, zavese, preprog, predmetov za tapetnike, neposredno uvožene volne in žime za blazine, celotnih oprem za gostilne, zavode, itd. itd.

Cene stalne.

Sprejemamo naročila tudi po pošti.

Cene stalne.

Poseben popust razprodajalcem.

Postrežba v slovenskem in nemškem jeziku.

U D I N E

Via Savorgnana 5

V I D E M

Valuta — tuji denar.

Dne 1. oktobra si dal ali dobil za

1 dolar	19.77 lir
1 angl. funt	92.82 lir
1 argentinski peso	6.60 lir
100 dinarjev	33.85 lir
100 šilingov (avstr.)	269.62 lir
100 čeških kron	56.58 lir
100 nemških mark	454.45 lir
100 švic. frankov	370.50 lir
100 franc. frankov	74.94 lir
100 belga	266.20 lir
Beneške obveznice	76.75 lir
»Consolidato«	80.30 lir

Loterijske številke

dne 27. septembra 1930.

Bari	23	70	27	18	6
Florenca	15	37	27	7	77
Milan	88	38	67	29	85
Neapolj	12	2	19	23	13
Palermo	85	16	7	69	4
Rim	16	27	56	10	28
Turin	25	35	56	44	45
Benetke	26	89	33	71	29

Semnji v prihodnjem tednu.

Nedelja, 5. okt.: Lokovec, Veprinac, Sovinjak, Plomin.

Ponedeljek, 6. okt.: Šmarje pri Kopru.

Torek, 7. okt.: Milje.

Sreda, 8. okt.: Šturije, Podgrad, Hum.

Četrtek, 9. okt.: Gorica, Št. Peter na Krasu.

Petek, 10. okt.: Škofije, Suta pri Komnu, Turjak.

TOLMIN.

Preizkušeni
zobni zdravnik
ROBERT BERKA
SPREJEMA
kot doslej
vsako redelje pri
dr. Serjunu v Tolminu,
ostale dni pa
v GORICI, Corso Verdi 36.

PREKLIC.

Podpisani preklicujem vse žalitve proti g. Čermelju Karlu iz Bilj.

Bilje, 30. septembra 1930.

Soller Adam.

POZOR PRED NAKUPOM!

Raznovrstna darila za vsako priliko, popolne kuhinjske, namizne in sobne opreme za skrbne neveste, gostilne in restavracije iz prvih domačih in inozemskih tovarn dobite po najugodnejših konkurenčnih cenah pri dobro založeni tvrdki z lastnim skladiščem

Ivan Kerže,

Trst, Piazza S. Giovanni 1.

Obiščite nas, da se prepričate o ugodnosti, ki se vam nudi iz prve roke.

Odgovorni urednik: Dr. Engelbert Besednjak.

Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici

Riva Piazzutta št. 18.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana 1 lro, najmanj 5 lro. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbo ali odgovore v zaprti ovitku, na katerem je navedeno geslo.

Edini pooblaščenec za nabiranje oglasov za naš list v tržaški občini, starih pokrajinah Italije in v Jugoslaviji je Pubblicità G. Cehovin, Trst, viale XX Settembre 65, tel. 83—34.

Pohištvo nudi širom naše dežele znana industrija pohištva Štefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

Vsakovrstni darovi za birmo po nizkih cenah. Kupujemo rabljeno zlato in srebro po najboljši ceni. »Moderna zlatarna«, Corso Verdi 13, Gorica, (nasproti novega zelenjadnega trga).

Gramofone, gramofonske plošče (tudi slovenske), fotografske potrebščine na drobno in debelo dobite v knjigarni Wokulat, Gorica, Corso Vitt. Eman. III. št. 7.

Zdravilne posebnosti. Lekarna G. Castellano, last F. Bolaffio, Trst, via Belli, vogal via dell'Istria 7, tel. 64—85.

Neveste pozor! 2 omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, umivalnik z ogledalom in namorjem, vse iz trdega lesa, 2 žimnice iz 30 kg volne, 2 vzmeti, vse za lir 1890. Tapetnik, zaloga pohištva Jelerčič, Torrenova di Bisterza. Naročila se sprejmejo tudi pri družnici v Postojni, zraven cerkve.

Ivan Kacin, tovarna orgel, Gorica, Piazza Tommaseo 29. Najstarejša in najbolj zanesljiva tvrdka, kjer dobite harmonije že za 700.— lir, prvovrstne pianine za 3500.— lir, ventilatorje za orgle za 2500.— lir. — Zahtevajte cenik!

Proti zastaranemu revmatizmu, trganju po udih, bolečinam v križu in plečah služi preizkušeno mazilo: »Menthosalyt«. Velika steklenica stane 8 lir. Cibejeva lekarna v Trstu, Piazza S. Francesco (blizu nove sodnijske palače).

Posestva v Sloveniji, 3 do 150 oralo, gostilne, hiše, žage, grajščine prodaja Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica 30.

Malo posestvo v Renčah, ki obsega novo zidano hišo, hlev in osem in pol njiv zemljišča, se proda ali odda v najem pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Anton Merljak, pri Merljakih v Renčah.

Tolmin: urar in zlatar J. Gerželj priporoča svojo trgovino in delavnico. Prodaja gramofone in gramofonske plošče.

Sod 700 litrov za črno vino v dobrem stanju je na prodaj pri Lupincu v Šempolaju.

Naznanjam sl. občinstvu, da sem prevzel restavracijo »Isenzo« v Stražicah. Za obilen obisk se vljudno priporočam. — Olga Vončina.

Posestvo na Logarščah št. 17 pri Podmeltcu, obstoječe iz hiše, hleva, njive, travnika, se nožeti in gozda se prav po ceni proda. Pojasnila daje lastnica Marija Kobal, Ponikve 53, p. Slappe d' Idria.

Gnjati (pršute) s slanino kupi v vsaki množini po najvišji dnevni ceni L. Komel, Gorica, trg sv. Antona 5.

Pianino, dobre znamke in harmonij z 12 registri se proda. Na ogled sta v Katol. knjigarni — Gorica.

Izgotovljene nagrobne spomenike od 300 do 1000 lir ima na prodaj Anton Guštin, klesar — Repentabor.

Naznanjam krojačem, šiviljam in nešiviljam, da se prične krojni tečaj v Vipavi dne 6. oktobra. Kdor želi obiskovati tečaj, naj se javi par dni poprej. Ernest Krapež, vodja tečaja, Vipava.

Za trgovino s številnimi odjemalci in z večjim prometom na deželi iščem takoj lastnika oz. družbenika z 20.000 lirami. Po nudi pošljite upravi.

Radi konca sezone nudim velike popuste na dvokolesih (biciklih) znamke »Bianchi« — »I.egnano« — »Wolsit« — Dürkopp itd. Lado Petrič — Trnovo pri Bistrici.

Na prodaj je motor znamke »Triumph« v dobrem stanju. Naslov pove uprava.

Dve parceli zemljišča na Sabotinu prodam po nizki ceni. Naslov pove uprava.

Naznanilo: Od Tribuše do Lokovca je izročil moj mož, ki je vojni invalid in katerega posledice vojne dobro poznajo, dvokolo in obleko nekim drvarjem, ki so bili na poti v gozd. Prosim, da bi oni, katerim so bile te stvari izročene, vse proti nagradi vrnili. — T. Hrvatič, Št. Peter pri Gorici 203.

Zgubljeno.

Na »kvaternico« je nekdo na poti iz Mirna na Grad zgubil 100 lir. Pošten najditelj naj jih proti primerni odškodnini prinese v župni urad v Opatjem selu.

CENTRALNA POSJOJILNICA,

reg. zadr. z omejeno zavezo

v GORICI,

CORSO VERDI št. 32 (I. nadstropje).

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % čisto, večje oziroma vezane vloge po dogovoru. Davek plača posojilnica sama. Posojila daje na vknjižbo po 6 $\frac{1}{2}$ %, na menice po 6 $\frac{3}{4}$ %. Od vseh posojil se zahteva plačilo davka in primerne upravne prispevke. Prosilci za posojila naj se obrnejo direktno na urad posojilnice, kjer dobe brezplačno potrebne informacije.

Uradne ure: vsak dan razen nedelj in praznikov od 8.—12. Popoldne od 3.—5. ure. Ob sobotah popoldne je urad zaprt.

Največja urarska delavnica v Trstu. ALOJZIJ POVH,

TRST — Piazza Garibaldi
 št. 2, I. nadstropje.
Kupuje krone in zlato.